

महाराष्ट्र विधानसभा

पहिले अधिवेशन, २०२१

तारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

सोमवार, दिनांक ०८ मार्च, २०२१ / फाल्गुन १७, १९४२ (शके)

- | | | |
|--|---|---------------------|
| (१) अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री | } | यांचे प्रभारी विभाग |
| (२) अन्न व औषध प्रशासन मंत्री | | |
| (३) अल्पसंख्यांक विकास आणि औकाफ, कौशल्य विकास, रोजगार व उद्योजकता मंत्री | | |
| (४) शालेय शिक्षण मंत्री | | |
| (५) उच्च व तंत्रशिक्षण मंत्री | | |
| (६) पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री | | |
| (७) परिवहन, संसदीय कार्ये मंत्री | | |
| (८) पर्यटन, पर्यावरण व वातावरणीय बदल, राजशिष्टाचार मंत्री | | |

प्रश्नांची एकूण संख्या - ५९

मराठवाड्यातील दुष्काळ कायमस्वरूपी सोडविण्यासाठी “मराठवाडा वॉटर ग्रीड” प्रकल्प पूर्ण करण्याबाबत

(१)* २३४१४ श्री.तान्हाजी मुटकुळे (हिंगोली), श्री.संतोष बांगर (कळमनुरी), श्री.सुधीर मुनगंटीवार (बल्लारपूर), श्री.उदयसिंग राजपुत (कन्नड), श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (तुळजापूर), श्री.किशोर जोरगेवार (चंद्रपूर) :

सन्माननीय पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय
(१) मराठवाड्यातील दुष्काळग्रस्त आणि टंचाईग्रस्त भागातील पिण्याच्या पाण्याचा प्रश्न कायमचा सोडविण्याच्यादृष्टीने जायकवाडी, उजनी, येलदरी, सिध्देश्वर, विष्णुपुरी, सीना, कोळेगांव, माजलगांव, निम्नतेरणा, निम्नमनाड, इसापूर व पैनगंगा ही ११ धरणे मोठ्या बंद जलवाहिनीने जोडण्याच्या “मराठवाडा वॉटर ग्रीड” या महत्वाकांक्षी प्रकल्पाला सन २०१९ मध्ये प्रशासकीय व तांत्रिक मान्यता देण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, या प्रकल्पाच्या पहिल्या टप्प्याचे काम सुरु करण्यासाठी मराठवाड्यातील काही जिल्ह्यांची निवड करण्यात आली असून यासाठी एकूण ६४ हजार ५९० चौरस किमी क्षेत्रातील ७९ शहर, ७६ तालुके आणि १२ हजार ९७८ गावांचा समावेश आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, अद्याप योजनेची व्यवहार्यता तपासण्यात न आल्याने या योजनेच्या पहिल्या टप्प्यातील निविदा काढणे व इतर कामे प्रलंबित असल्याने मराठवाड्यातील दुष्काळाचा प्रश्न कायमस्वरूपी मार्गी लावण्यासाठी या प्रकल्पाला निधी देऊन प्रकल्प तात्काळ सुरु करून पूर्णत्वास नेण्याबाबत अनेक लोकप्रतिनिधींनी शासनाकडे मागणी केली आहे,हे ही खरे हे काय,
- (४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने 'मराठवाडा वॉटर ग्रीड' प्रकल्प तात्काळ कार्यान्वित करून मराठवाड्यातील पाण्याचा अनुशेष भरून काढण्याच्या दृष्टीने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गुलाबराव पाटील : (१) अंशतः खरे आहे.

औरंगाबाद, जालना, बीड, लातूर व उस्मानाबाद जिल्ह्यासाठी तयार करण्यात आलेल्या प्राथमिक संकल्पन अहवालास प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) लोकप्रतिनिधींनी मराठवाडा वॉटर ग्रीड प्रकल्प तात्काळ सुरु करण्याबाबत शासनाकडे मागणी केली आहे हे खरे आहे.

(४) मा.मंत्रीमंडळाच्या दि.२३/२/२०२० च्या बैठकीत देण्यात आलेल्या निर्देशाच्या अनुषंगाने औरंगाबाद जिल्ह्यातील गंगापूर, वैजापूर व पैठण तालुक्यांना जायकवाडी धरणातून ग्रीड प्रस्तावित करणे, तसेच उस्मानाबाद जिल्ह्यासाठी उजनी/सिना कोळेगाव/निम्न तेरना धरणातून ग्रीड प्रस्तावित करणे यासाठी प्रथम, द्वितीय व तृतीय ग्रीडच्या प्रस्तावास शासनस्तरावर कार्यवाही सुरु आहे. मा.मंत्रीमंडळाच्या अंतिम मान्यतेनंतर पुढील कार्यवाही करण्यात येईल.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात शिधापत्रिका वितरणाकरिता विशेष मोहिम राबविण्याबाबत

(२) * २१२२६ श्रीमती मंजुळा गावीत (साक्री) : सन्माननीय अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील स्वस्त धान्य दुकानातून रास्त दराने धान्य मिळण्यासाठी आवश्यक असलेले रेशनकार्ड नव्याने देण्याबाबत विशेष मोहिम राबविण्याचा निर्णय शासनाच्या विचाराधीन आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, अंत्योदय व दारिद्र्य रेषेखालील (BPL) लाभार्थ्यांना १२ ते १५ वर्षांपूर्वी नोंद असलेल्या नावांचे विभाजन करून नवीन शिधापत्रिका तयार करतेवेळी मूळ शिधापत्रिकाधारकास व नवीन विभक्त शिधापत्रिकाधारकास केशरी रंगाची शिधापत्रिका दिली जाते व त्याला अंत्योदय/ दारिद्र्य रेषेखालील (BPL) योजनेचा मिळत असलेला लाभ नाकारला जात आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, नव्याने शिधापत्रिका बनविण्याची मोहिम राबविताना अंत्योदय व दारिद्र्य रेषेखालील (BPL) शिधापत्रिकाधारकास न्याय देण्याच्या अनुषंगाने शासनाचे धोरण काय आहे वा त्यानुषंगाने केलेल्या कार्यवाहीची सद्यःस्थिती काय आहे,

(४) नसल्यास, त्याची कारणे काय आहेत ?

श्री. छगन भुजबळ : (१) (२) व (३) केंद्र शासनाने राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अधिनियम, २०१३ नुसार राज्यासाठी ७.०० कोटी लाभार्थी इष्टांक निश्चित केला आहे. शिधापत्रिका व्यवस्थापन प्रणाली नुसार माहे जानेवारी, २०२१ अखेर ६.९९ कोटी लाभार्थ्यांना अन्न सुरक्षा योजनेचा लाभ देण्यात येत आहे.

सार्वजनिक वितरण व्यवस्थेअंतर्गत लाभार्थ्यांना अन्नधान्याचे वाटप करण्यात येते. सदर योजना केंद्र शासनाची असून शिधापत्रिका वितरणासाठी विशेष मोहिम राबविणेबाबत सद्यःस्थितीत केंद्र शासनाचे कोणतेही निर्देश नाहीत.

अंत्योदय अन्न योजनेकरीता लाभार्थ्यांची निवड व अंमलबजावणी करण्याच्या अनुषंगाने शासन निर्णय दि. १७.०७.२०१३ व दि. १४.११.२०१३ अन्वये ठरवून दिलेले निकष व मार्गदर्शक सूचनांनुसार कार्यवाही करण्यात येते. अंत्योदय किंवा दारिद्र्य रेषेखालील शिधापत्रिकाधारकांच्या शिधापत्रिकेमध्ये १२-१५

वर्षापूर्वी नोंद असलेल्या नावांचे विभाजन करून नवीन शिधापत्रिका तयार करतेवेळी मूळ शिधापत्रिकाधारकास आहे त्या योजनेतच ठेवण्यात येत असून त्यांना पूर्वीप्रमाणेच लाभ देण्यात येतात व नवीन विभक्त शिधापत्रिकाधारकास त्यांच्या वार्षिक उत्पन्न मर्यादेनुसार शिधापत्रिका वितरित करण्यात येतात.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

अहेरी, आलापल्ली व सिरोंचा (ता.अहेरी, जि.गडचिरोली) बसस्थानकाचे काम निधीअभावी प्रलंबित असल्याबाबत

(३) * २३८३५ श्री.धर्मरावबाबा आत्राम (अहेरी) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) आलापल्ली व सिरोंचा (ता.अहेरी, जि.गडचिरोली) येथील नविन बसस्थानकाचे काम तसेच अहेरी येथील बसस्थानकाची दुरुस्ती व वाढीव बांधकामाची ठराविक मुदत संपली असून अद्याप या तिनही बसस्थानकांचे काम अपूर्ण असल्याचे माहे जानेवारी, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त तिनही बसस्थानकाच्या बांधकामाकरीता शासनाकडून देण्यात येणारी निधीची रक्कम थकीत असल्यामुळे बसस्थानकाची बांधकामे पूर्णपणे बंद झाली आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, अपूर्ण बांधकामामुळे अतिदुर्गम नक्षलग्रस्त भागातील नागरिकांना प्रवास करताना मोठ्या प्रमाणात अडचणी निर्माण होत आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त तिनही बस स्थानकाचे काम जलदगतीने पूर्ण होण्याकरीता शासनाने कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. अनिल परब : (१) हे खरे आहे.

(२), (३) व (४) अहेरी येथील बसस्थानकाचे बांधकाम प्रगतीपथावर असून, अंतिम टप्प्यात आहे. आलापल्ली व सिरोंचा येथील बसस्थानकांची बांधकामे कोरोना साथीमुळे रेंतीघाट बंद असल्याने रेंती अभावी बंद होती. तसेच, कोरोना संक्रमणामुळे महामंडळाच्या उत्पन्नात मोठ्या प्रमाणात घट झाल्यामुळे निधी अभावी सदरची कामे प्रलंबित आहेत.

सिरोंचा आणि अहेरी येथे जुने बसस्थानक उपलब्ध आहे. तसेच, आलापल्ली येथे प्रवाशी निवारा आहे. त्यामुळे प्रवाशांची गैरसोय होत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मौ.अकोली जहागीर (ता.अकोट, जि.अकोला) येथील रास्तभाव दुकानातून अवैध धान्यसाठा जप्त केल्याबाबत

(४) * २४३४० श्री.रणधीर सावरकर (अकोला पूर्व) : सन्माननीय अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय:-

(१) मौ.अकोली जहागीर (ता.अकोट, जि.अकोला) येथील रास्तभाव दुकानातून १७ लाख रुपयांचा अवैध धान्यसाठा जप्त केला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रकरणी जिल्हा पुरवठा अधिकारी यांनी छापा टाकून रास्तभाव रेशन दुकानदारांवर गुन्हा दाखल केला आहे, तसेच याप्रकरणातील फरार आरोपीस दिनांक ३ नोव्हेंबर, २०२० रोजी वा त्यासुमारास अकोट पोलिसांनी अटक करून पोलीस कोठडीत रवानगी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार दोषी अधिकारी व इतर संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. छगन भुजबळ : (१) होय. तहसिल कार्यालय अकोट येथील

तपासणी पथकाने दिनांक २३.०९.२०२० रोजी केलेल्या तपासणी दरम्यान १७ लाख रुपयांचा अवैध धान्यसाठा जप्त करण्यात आला आहे.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) सदर प्रकरणी मौजा अकोली जहागीर, ता.अकोट येथील रास्तभाव दुकानाची दिनांक २३.०९.२०२० रोजी तपासणी केली असता ४१३ क्विं. गहू, १५१.५० क्विं. तांदूळ, ६.०० क्विं.चणाडाळ, ९.५० क्विं.अक्खा चणा असा अवैध धान्यसाठा आढळून आला. सदर धान्य जप्त करून जिल्हा पुरवठा अधिकारी, अकोला यांनी

दिनांक १९.१०.२०२० च्या आदेशान्वये संबंधित रास्तभाव दुकानाचे प्राधिकारपत्र रद्द केले आहे. तसेच जप्त अवैध धान्यसाठ्याची रक्कम रु.१७,३९,३५०/- तात्काळ शासन जमा करण्याबाबत आदेश पारीत करण्यात आले आहेत. सदर प्रकरणाचा तपास पोलिस निरीक्षक, अकोट ग्रामीण हे करित असून प्रकरण न्यायप्रविष्ट आहे.

(४) प्रश्न उदभवत नाही.

मुंबईतील वायु प्रदूषण कमी करण्याबाबत

(५) * २०४३८ श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व), श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम), श्री.योगेश सागर (चारकोप), श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर), श्री.संतोष दानवे (भोकरदन), अॅड.शहाजीबापू पाटील (सांगोले), श्री.रोहित पवार (कर्जत जामखेड) : सन्माननीय पर्यावरण व वातावरणीय बदल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईत दिनांक ३१ डिसेंबर, २०२० नंतर हवा अत्यंत प्रदुषित झाली असल्याचे 'सफर' या संस्थेने नमुद केले असून चेंबूर, वांद्रे, कुर्ला, वरळी, अंधेरी, बोरिवली, माझगाव, मालाड, कुलाबा व भांडुप या परिसरात डिसेंबर, २०२० ते जानेवारी, २०२१ या कालावधीत वायू प्रदूषणात मोठ्या प्रमाणात वाढ झाल्याचे दिनांक ६ जानेवारी, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या कालावधीत २०० ते ३०९ पार्टिक्युलेट मॅटर इतकी धोकादायक आकडेवारीची नोंद झाली असून यामुळे ५०० मीटरहून अधिक अंतरावरील देखील स्पष्ट दिसत नसल्याचे निदर्शनास आले आहे,

(३) असल्यास, राज्याच्या एअर क्वालिटी इंडेक्स मध्ये वाढ झाली असून मुंबई शहराचा एअर क्वालिटी इंडेक्स दिल्ली पेक्षा अधिक असून आयसीएमआरच्या अभ्यासानुसार सन २०१९ या वर्षात प्रदूषणाशी निगडित अकाली मृत्यु होण्यामध्ये महाराष्ट्र दुसऱ्या क्रमांकावर असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, मुंबईत अचानक वायुप्रदूषणात वाढ होण्याची कारणे काय आहेत, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने मुंबई शहर आणि परिसरातील धुर, धूळ व हवेचे प्रदुषण कमी करण्याबाबत कोणती कार्यवाही वा उपाययोजना केल्या आहेत वा करण्यात येत आहेत,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. आदित्य ठाकरे : (१) व (२) हे अंशतः खरे आहे.

(३) यांसदर्भात प्रदूषणामुळे अकाली मृत्यू होण्यात महाराष्ट्र दुस-या क्रमांकावर असल्याची बातमी वृत्तपत्रांमध्ये आली होती, हे खरे आहे.

(४) बृहन्मुंबई महानगरपालिका व महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाने मुंबई शहरासाठी तयार केलेल्या हवा प्रदूषण नियंत्रण कृती आराखड्यास केंद्रीय प्रदूषण नियंत्रण मंडळाच्या त्रिसदस्यीय समितीने मान्यता दिली असून सदर आराखड्याची अंमलबजावणी प्रभावी करण्यात येत आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**परभणी येथील परिवहन महामंडळाच्या विभागीय कार्यालयांतर्गत
येणाऱ्या आगारातील प्रलंबित कामांबाबत**

(६) * २३१५० श्री.सुरेश वरपुडकर (पाथरी) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) परभणी येथील परिवहन महामंडळाच्या विभागीय कार्यालय अंतर्गत येणाऱ्या परभणी जिल्ह्यातील परभणी, पाथरी, गंगाखेड व हिंगोली जिल्ह्यातील कळमनुरी, वसमत या आगारातील २९ कोटी रुपयांची कामे मागील ५ महिन्यांपासून निधी अभावी प्रलंबित असल्याचे माहे जानेवारी, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, परभणी जिल्ह्यातील गंगाखेड येथे नवीन बस स्थानक बांधण्याचा प्रस्ताव महामंडळाकडे प्रलंबित आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून या कामांसाठी निधी उपलब्ध करून देणे तसेच गंगाखेड बस स्थानक बांधण्याच्या प्रस्तावाला मान्यता देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. अनिल परब : (१), (२) व (३) परभणी बसस्थानकाच्या रु.१३.०४ कोटी व कळमनुरी बसस्थानकाच्या रु.२.४१ कोटी इतक्या पुनर्बांधणीच्या कामास प्रशासकीय मान्यता प्राप्त झाली असून, सदर कामांचा कार्यादेश देवून काम सुरु करण्यात आलेले होते. तसेच, बसमत बसस्थानकाच्या पुनर्बांधणीच्या रु.९.४९

कोटीच्या कामास प्रशासकीय मान्यता प्राप्त झाली आहे. परंतू, कोरोना संक्रमणामुळे महामंडळाच्या उत्पन्नात मोठ्या प्रमाणात घट झाल्यामुळे निधी अभावी सदरची कामे प्रलंबित आहेत. गंगाखेड येथील बसस्थानक बांधण्याकरिता वास्तुविशारदाची नियुक्ती करण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुख्यमंत्री ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमांतर्गत कुरुड व १६ गावे
(चामोर्शी, जि. गडचिरोली) प्रादेशिक पाणी पुरवठा योजनेच्या कामात
झालेला गैरव्यवहार**

(७) * २३२४२ डॉ. देवराव होळी (गडचिरोली) : सन्माननीय पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुख्यमंत्री ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमांतर्गत गडचिरोली जिल्ह्यातील चामोर्शी तालुक्यातील ९ कोटी रुपयांच्या कुरुड व १६ गावे प्रादेशिक पाणी पुरवठा योजनेचे बांधकाम सुरु आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर काम संधगतीने सुरु असल्याने या कामाची मुदत पूर्ण होवूनही ७०% देखील काम पूर्ण झालेले नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या योजनेच्या बांधकामात गैरव्यवहार झाला असून सदर योजनेत निकृष्ट दर्जाचे पाईप वापरण्यात आलेले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गुलाबराव पाटील : (१) होय. हे खरे आहे.

(२) अंशतः खरे आहे. सद्यस्थितीत योजनेची ७८ टक्के कामे पुर्ण झालेली आहेत.

(३) हे खरे नाही. योजनेमध्ये वापरण्यात आलेले पाईप हे भारतीय मानकाप्रमाणे असून महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण मान्यता प्राप्त त्रयस्थ यंत्रणेकडून तपासणी करूनच टाकण्यात आलेले आहेत.

(४) योजनेच्या कामामध्ये गैरव्यवहार झालेला नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुंबई विद्यापीठाच्या कलिना येथील शिक्षण संकुलातील
अनेक नव्या इमारती निवासी दाखला नसल्यामुळे
विनावापर पडून असल्याबाबत**

(८) * २०७७७ श्री.संजय पोतनीस (कलिना), श्री.योगेश सागर (चारकोप), श्री.मिहीर कोटेचा (मुलुंड), श्री.पराग शाह (घाटकोपर पूर्व), अॅड.पराग अळवणी (विलेपार्ले), कॅप्टन आर. सेल्वन (सायन-कोळीवाडा), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.राम सातपुते (माळशिरस), श्री.सुनिल प्रभू (दिंडोशी) :

सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई विद्यापीठाच्या कलिना येथील शिक्षण संकुलातील अनेक नव्या इमारती निवासी दाखला नसल्यामुळे विनावापर पडून असल्याचे माहे जानेवारी, २०२१ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे हे खरे आहे काय,

(२). असल्यास, नव्याने बांधण्यात आलेल्या इमारतींपैकी अनेक इमारतींना वर्षानुवर्षे निवासी दाखलाच न मिळाल्याने अवघ्या दोन वर्षांत या इमारतींची दुरुवस्था झालेली असून कोट्यावधी रुपये खर्च करून बांधण्यात आलेल्या इमारतींची कामे निकृष्ट दर्जाची झाली आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त शिक्षण संकुलातील परीक्षा भवनाच्या नव्या इमारतीलाही निवासी दाखला मिळाला नसताना तेथे पुनर्मुल्यांकन विभाग स्थलांतरित करण्यात आला असून या इमारतीमध्ये प्रशासनाने कुलगुरू व अधिकारी यांचे कक्ष तयार केले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, असल्यास चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. उदय सामंत : (१) हे अंशतः खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) परीक्षा भवनाच्या नव्या इमारतीमध्ये तात्पुरती व्यवस्था म्हणून कुलगुरू, अधिकारी यांचे कक्ष तयार करण्यात आले आहेत.

(४) व (५) विद्यापीठाकडून निवासी दाखला संबंधिताकडून मिळविण्यासंदर्भात पाठपुरावा सुरु आहे.

**मुक्रमाबाद (ता.मुखेड, जि.नांदेड) येथे काळया बाजारात धान्य विक्री
करणाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत**

(९) * २३१०६ डॉ.तुषार राठोड (मुखेड) : सन्माननीय अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुक्रमाबाद (ता.मुखेड, जि. नांदेड) येथील शासकीय धान्य गोदामातून वितरण करण्यासाठी पाठविण्यात आलेला रेशनचा ६० क्विंटल गहू व ५० क्विंटल तांदूळ टेम्पो क्र. एम.एच.२६ ए. डी.०८१६ व एम.एच.०४ सी.पी.१५५९ मधून काळाबाजारात विक्री करण्यासाठी घेऊन जात असताना स्थानिक गुन्हे शाखेच्या पोलिसांनी जप्त करून कारवाई केल्याचे दिनांक ३१ ऑगस्ट, २०२० रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पोलिसांनी दिलेल्या फिर्यादीवरून मुक्रमाबाद पोलिसांनी शासकीय गोदामपाल, ठेकेदार, व दोन टेम्पो चालकांवर कलम ३/७ अत्यावश्यक वस्तू अधिनियम १९९५ अन्वये गुन्हा दाखल केला असून दोघांना ताब्यात घेतले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने धान्यचा गैरव्यवहार करणाऱ्या ठेकेदार व त्यांना मदत करणारे अधिकारी व कर्मचारी यांच्यावर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. छगन भुजबळ : (१) व (२) हे खरे आहे.

या अनुषंगाने १) अमोल काशिनाथ यमेकर, वाहनचालक २) सय्यद नियमतअली सय्यद अकबरसाब, वाहनचालक ३) बालाजी हनमंत बोधने, वाहतुक कंत्राटदार व ४) रुपेश सुभाष मुधोळकर, गोदामपाल यांच्यावर पोलीस स्टेशन, मुक्रमाबाद येथे गु.रु.नं. १९३/२०२० कलम १६६ (अ), ४०९, ४२० १२०(ब), ३४ भांदवि सह कलम ३, ७ जिवनावश्यक वस्तु कायद्यान्वये गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.

दि.०१ सप्टेंबर, २०२० रोजी टेम्पो चालक अमोल काशिनाथ यमेकर व सय्यद नियमतअली सय्यद अकबरसाब यांना अटक करण्यात आली आहे. तसेच आरोपी कंत्राटदार बालाजी हनमंत बोधने यांना दि.१३ डिसेंबर, २०२० रोजी तपासादरम्यान अटक करण्यात आली आहे.

मा.न्यायालयाने या तीन आरोपींची जामीनावर मुक्तता केली आहे. आरोपी शासकीय गोदामपाल रुपेश सुभाष मुधोळकर यांना मा.उच्च न्यायालय खंडपीठ औरंगाबाद यांनी दि.१७ नोव्हेंबर, २०२० रोजी अटकपूर्व जामीन मंजूर केला आहे.

(३) याप्रकरणी मुक्रमाबाद शासकीय धान्य गोदामाची तपासणी करण्यासाठी दि.०२ सप्टेंबर, २०२० रोजी तहसिलदार देगलूर यांच्या नेतृत्वाखाली पथक नेमण्यात आले. या पथकाने मुक्रमाबाद शासकीय धान्य गोदामाची तपासणी करून दि. २१ सप्टेंबर, २०२० रोजी तसेच तहसिलदार मुखेड यांनी दि.०२ सप्टेंबर, २०२० रोजी अहवाल सादर केला. शासकीय गोदाम मुक्रमाबाद येथे पुस्तकी शिल्लकी पेक्षा गहू ४३ क्विंटल १५ किलो व तांदूळ ३१ क्विंटल ३० किलो जास्तीचा आढळून आल्याने महाराष्ट्र नागरी सेवा (शिस्त व अपील) नियम १९७९ मधील तरतुदीनुसार नायब तहसिलदार (पुरवठा) यांची विभागीय चौकशी प्रस्तावीत करण्यात आली आहे. तसेच मुक्रमाबाद येथील शासकीय गोदामपाल यांना दि.०४ सप्टेंबर, २०२० रोजी निलंबित करण्यात आले आहे.

पोलिसांनी जप्त केलेले धान्य जिल्हाधिकारी यांच्या आदेशानुसार शासकीय धान्य गोदामात जमा करून घेतले असून, शासन निर्णय दि.२० एप्रिल, २०१७ मधील तरतुदीनुसार एकूण जप्त केलेल्या ११० क्विंटल धान्याच्या बाजारभाव मुल्यांकनाच्या तीन पट म्हणजेच रु.९,९१,५००/- इतका दंड आकारून सदर रक्कम वाहतूक देयकातून वसूल करण्याबाबत आदेश दि.०७ डिसेंबर, २०२० अन्वये पारीत करण्यात आले आहेत.

गुन्हा दाखल झाल्यानंतर मा.जिल्हाधिकारी नांदेड यांच्या दि.०२ सप्टेंबर, २०२० रोजीच्या आदेशानुसार मुखेड तालुक्यातील सर्व रास्त भाव दुकान परवानाधारक यांच्या अभिलेखाची तपासणी करण्याबाबत पथके स्थापन करण्यात आली. तपासणी अहवालानुसार दोषी आढळून आलेल्या दोन रास्तभाव दुकानाचे परवाने निलंबित करण्यात आले आहेत. पोलीस तपास चालू आहे.

(४) तात्काळ कार्यवाही झाली आहे. विलंब झालेला नाही.

**पाचोरा (जि.जळगांव) येथील शाळांमध्ये बेकायदेशीररित्या पद भरती
करणाऱ्या संस्थांवर कारवाई करण्याबाबत**

(१०) * २४९६५ श्री.किशोर पाटील (पाचोरा) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पाचोरा (जि.जळगांव) येथील पी.के.शिंदे विद्यालय व नविन आदर्श माध्यमिक विद्यालय व पथराड येथील श्री साई समर्थ माध्यमिक विद्यालय व इतर शाळांमधील सन २०१५ मध्ये प्रस्तावित पद भरती ही संच मान्यता शिक्षण उपसंचालक, नाशिक यांच्या कार्यालयातून त्यात बदल व दुरुस्ती करून बेकायदेशीररित्या होत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मा. शालेय शिक्षण मंत्री यांनी संबंधित संस्थेविरुद्ध दिनांक १० मार्च, २०२० रोजी जळगांव येथे गुन्हा दाखल करून एक वर्षाचा कालावधी होऊनही सदर संस्था चालकांविरुद्ध कोणतीच कारवाई केली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी चौकशी करण्याची मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी दिनांक ९ नोव्हेंबर, २०२० रोजी वा त्यासुमारास संचालक, माध्यमिक व उच्च माध्यमिक, शिक्षण संचालनालय, पुणे आणि शिक्षण उपसंचालक, नाशिक विभाग, नाशिक यांच्याकडे लेखी निवेदनाद्वारे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली आहे,वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. वर्षा गायकवाड : (१) हे अंशतः खरे आहे.

पाचोरा (जि.जळगांव) येथील पी.के.शिंदे विद्यालय, नवीन आदर्श माध्यमिक विद्यालय, श्री साई समर्थ माध्यमिक विद्यालय व इतर शाळांमधील संचमान्यतेमध्ये पदांमध्ये बदल झाल्याचे सकृतदर्शनी निदर्शनास आले आहे.

(२) याबाबत दिनांक २१.०१.२०२० रोजी झालेल्या बैठकीमध्ये सदर प्रकरणी कारवाईचे आदेश देण्यात आले आहेत. त्याअनुषंगाने शिक्षण संचालक (माध्यमिक व उच्च माध्यमिक) यांचे स्तरावर पुढील कार्यवाही सुरु आहे.

(३) हे खरे नाही.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

पनवेल (जि.रायगड) बस आगाराच्या नुतनीकरणाबाबत

(११) * २०४३२ श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.समीर कुणावार (हिंगणघाट), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व), श्री.महेश बालदी (उरण), श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम), श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर) सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पनवेल (ता,पनवेल, जि,रायगड) बस आगाराच्या नुतनीकरणाच्या कामाला राज्य परिवहन महामंडळाकडून काढण्यात आलेल्या निविदा प्रक्रियेत मे.इडूस पार्क इंटरनॅशनल प्रा.लि. या ठेकेदार कंपनीने सादर केलेल्या निविदेला मान्यता देवून बराच कालावधी होवूनही नुतनीकरणाच्या कामाला सुरुवात झाली नसल्याचे माहे जानेवारी, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्य परिवहन महामंडळाकडून तयार करण्यात आलेल्या बस आगाराच्या आराखड्यात त्रुटी असल्याचे निदर्शनास आल्यामुळे नुतनीकरणाच्या कामाला सुरुवात झालेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त कंपनीमार्फत माहे डिसेंबर, २०१८ मध्ये कामाला सुरुवात होण्याची अपेक्षा असताना शासनाकडून अद्याप मंजूरी न मिळाल्यामुळे बस आगाराच्या नुतनीकरणाच्या कामाला विलंब होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय त्यात काय आढळून आले व त्यानुसार पनवेल बस आगाराच्या नुतनीकरणाच्या कामाला तातडीने सुरुवात करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. अनिल परब : (१) होय.

(२), (३) व (४) पनवेल येथे आधुनिक बसतळासह (बसपोर्ट) व्यापारी संकुल बांधणे या प्रकल्पातर्गत पनवेल येथे आगार, बसस्थानक, इतर आस्थापना, सदनिका व वाणिज्य आस्थापना यांचा समावेश आहे. या प्रकल्पासाठी मे.इडूस पार्क इंटरनॅशनल प्रा.लि. यांची विकासक म्हणून निवड करण्यात आली आहे. सादर विकासकाद्वारे प्रकल्पाचे आराखडे पनवेल महानगरपालिकेस मंजूरीकरीता सादर करण्यात आले असता, महानगरपालिकेच्या नियमावलीनुसार त्यात काही बदल सुचविण्यात आले व त्यानुसार बदल करून नकाशे पुन्हा सादर करण्यात आले आहेत. महानगरपालिकेची अद्याप नकाशांना मान्यता प्राप्त झालेली नाही. त्यामुळे प्रकल्पाचे काम सुरु झालेले नाही.

सद्यस्थितीत प्रवाशांच्या सोयीकरीता पनवेल येथील पुर्वीच्या बसस्थानकातून वाहतूक सुरळीत चालू आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील खाजगी इंग्रजी माध्यमाच्या पुर्व प्राथमिक शाळांकडून अतिरिक्त शुल्क आकारणी होत असल्याबाबत

(१२) * २३७९७ श्री.गणपत गायकवाड (कल्याण पूर्व), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड), श्री.नरेंद्र भोंडेकर (भंडारा) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील खाजगी विशेषतः इंग्रजी माध्यमाच्या शाळांच्या प्रवेश शुल्कावर देखरेख नसल्याने अशा शाळांचे चालक व व्यवस्थापक दर एक- दोन वर्षांनी मोठ्या प्रमाणात फी वाढ करीत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, प्ले ग्रुप आणि नर्सरीचे शुल्कही मोठ्या शहरांमध्ये सुमारे एक लाख रुपयांपर्यंत आकारले जात असल्याने पालक त्रस्त झाले आहेत, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, शासनाने शाळांची प्रवेश प्रक्रिया तसेच त्याची शुल्क आकारणी यासाठी नियमावली तयार करण्याचा निर्णय घेतला आहे, हे खरे आहे काय,

(४) असल्यास, यासंदर्भात नियमावली तयार करण्यात आली आहे काय तसेच अतिरिक्त प्रवेश शुल्क आकारणाऱ्या शाळा चालक व व्यवस्थापक यांच्याविरुद्ध शासनाने कोणती कारवाई केली आहे वा करण्यात येत आहे

(५) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. वर्षा गायकवाड : (१) व (२) अंशतः खरे आहे.

(३), (४) व (५) राज्यातील शाळांमध्ये महाराष्ट्र शैक्षणिक संस्था (शुल्क विनियमन) अधिनियमामधील तरतुदीनुसार शुल्क आकारण्यात येतात.

सदर अधिनियमाच्या कलम ७ व ११ नुसार अनुक्रमे विभागीय शुल्क नियामक समित्या व पुनरीक्षण समितीचे गठन करण्याची तरतूद आहे. शालेय शुल्काबाबत या समित्याकडे पालक तक्रार करू शकतात. सदर समित्या गठीत करण्याची कार्यवाही सुरु आहे

कोरोना महामारीच्या काळात मृत पावलेल्या एसटी कर्मचा-यांना आर्थिक मदत देण्यासाठी घातलेली अट दूर करण्याबाबत

(१३) * २०५६३ अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.कालीदास कोळंबकर (वडाळा), श्रीमती मेघना साकोरे बोर्डीकर (जिंतूर), श्री.संजय केळकर (ठाणे), श्री.लक्ष्मण जगताप (चिंचवड), श्री.जयकुमार रावल (शिंदखेडा), श्री.पराग शाह (घाटकोपर पूर्व), श्री.मंगेश चव्हाण (चाळीसगाव), श्री.संभाजी पाटील-निलंगेकर (निलंगा), श्री.संतोष दानवे (भोकरदन), अॅड.पराग अळवणी (विलेपार्ले), कॅप्टन आर. सेल्वन (सायन-कोळीवाडा), श्री.राम सातपुते (माळशिरस), श्री.सुनिल कांबळे (पुणे कॅन्टोन्मेंट), श्री.शांताराम मोरे (भिवंडी ग्रामीण), श्री.उदयसिंग राजपुत (कन्नड), श्री.संग्राम थोपटे (भोर), श्री.गणपत गायकवाड (कल्याण पूर्व), श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व), श्री.चंद्रकांत (दादा) पाटील (कोथरुड), श्रीमती माधुरी मिसाळ (पर्वती), अॅड.राहुल ठिकले (नाशिक पूर्व), श्री.प्रकाश फातर्पेकर (चेंबूर), श्री.राजेश पवार (नायगांव), श्री.नरेंद्र भोंडेकर (भंडारा), श्री.संजय सावकारे (भुसावळ), डॉ.संजय कुटे (जळगाव जामोद), डॉ.बालाजी किणीकर (अंबरनाथ), श्री.टेकचंद सावरकर (कामठी), श्री.रमेश कोरगांवकर (भांडूप पश्चिम), श्री.सुरेश (राजूमामा) भोळे (जळगाव शहर) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात कोरोना महामारीमुळे एसटी महामंडळाचे १०० हून अधिक अधिकारी व कर्मचारी दगावले असल्याचे माहे डिसेंबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, संबंधित कर्मचाऱ्यांचा मृत्यू होण्यापूर्वी तो १४ दिवस आधी कर्तव्यावर असला तरच त्याच्या वारसांना ५० लाख रुपयांची आर्थिक मदत देण्याची वादग्रस्त अट एसटी महामंडळाने ठेवली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, कर्तव्यावर नसताना कोरोनामुळे मृत होणाऱ्या एसटी कर्मचाऱ्यांची संख्या अधिक असून मृत्युपूर्वी १४ दिवसाच्या कर्तव्यावर नसल्याच्या अटीमुळे कोरोनामुळे मृत झालेल्या अनेक एसटी कर्मचा-यांचे कुटुंबिय ५० लाख रुपयांची आर्थिक मदत मिळण्यापासून वंचित राहिले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

- (४) असल्यास, एसटी महामंडळाने घातलेली वादग्रस्त व जाचक अट रद्द करून कोरोना काळात मृत पावलेल्या सर्व एसटी कर्मचाऱ्यांना आर्थिक मदत देण्यासाठी शासन स्तरावर कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास विलंबाची कारणे काय?

अॅड. अनिल परब : (१) हे खरे आहे.

कोरोना महामारीमुळे एस.टी. महामंडळाच्या १०६ अधिकारी/कर्मचाऱ्यांचा मृत्यू झालेला आहे.

(२), (३) व (४) वित्त विभागाचा शासन निर्णय दि.२९.०५.२०२० अन्वये, कोविड-१९ संबंधित कर्तव्य बजावताना कोविडमुळे मृत्यु होणाऱ्या कर्मचाऱ्यांना शासनाने रु.५०/- लाख रुपयाचे विमा कवच/सानुग्रह सहाय्य अटी व शर्तीच्या अधिन लागू केलेले आहे. उक्त शासन निर्णयात कोरोनामुळे मृत होणारा कर्मचारी, मृत्युच्या दिनांकापूर्वी १४ दिवसांच्या काळात कर्तव्यावर हजर असला पाहिजे अशी अट अंतर्भूत आहे. शासन निर्णयाच्या धर्तीवर राज्य परिवहन महामंडळाच्या दि.०१.०६.२०२० च्या परिपत्रकान्वये राज्य परिवहन महामंडळातील बसेसच्या परिचालनाशी संबंधित व प्रत्यक्ष प्रवाशांच्या संपर्कात येणाऱ्या राज्य परिवहन कर्मचाऱ्यांना शासन निर्णयातील अटी व तरतुदीनुसार रु.५०/- लाख चे विमा कवच/सानुग्रह सहाय्य लागू करण्यात आलेले आहे. सदर विमा कवच/सानुग्रह सहाय्यास राज्य परिवहन महामंडळाच्या संचालक मंडळाने, महामंडळ ठराव दि.१०.०६.२०२० अन्वये, सदर बाबीस कार्यांतर मंजुरी दिलेली असून, शासन या योजनेसंबंधी वेळोवेळी जे आदेश निर्गमित करील ते आदेश राज्य परिवहन महामंडळास लागू करण्यास मंजुरी दिलेली आहे.

तसेच, महामंडळाच्या दि.०१.०६.२०२० च्या परिपत्रकातील अटी व शर्तीची पूर्तता केलेल्या ८ कर्मचाऱ्यांना विमा कवच दाव्याची रक्कम रु.५०.०० लाख अदा करण्यात आली आहे व उर्वरीत ३ मृत कर्मचाऱ्यांच्या वारसांना सदरची रक्कम अदा करणे कार्यावाहीधीन आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील ई-कचऱ्याचे व्यवस्थापन करण्याबाबत

(१४) * २४५६५ श्री.रोहित पवार (कर्जत जामखेड) : सन्माननीय पर्यावरण व वातावरणीय बदल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात ई-कचऱ्यात (E-waste) मोठ्या प्रमाणात वाढ होत असून ई-कचरा जागतिक स्तरावर मोठी समस्या बनत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्यात निर्माण होत असलेल्या ई-कचऱ्या पैकी पुनर्वापर करण्यात येणाऱ्या ई-कचऱ्याचे प्रमाण याचा गत तीन वर्षातील तपशील काय आहे,

(३) असल्यास, ई-कचरा प्रक्रियेत जवळपास ९५% कामगार असंघटीत क्षेत्रातील विशेषतः शहरी झोपडपट्टीतील आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, ई कचरा व्यवस्थापन संघटीत क्षेत्रात आणून यातून रोजगारनिर्मिती तसेच पर्यावरण संरक्षणाच्या दृष्टीने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. आदित्य ठाकरे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) राज्यात निर्माण होणाऱ्या ई -कचऱ्या पैकी पुनप्रक्रिया/पुनर्वापर करण्यात येणाऱ्या ई -कचऱ्याचे मागील तीन वर्षातील तपशील पुढीलप्रमाणे आहे :-

वर्ष	प्रमाण (मे .टन)
२०१७-१८	७१९९.५८१
२०१८-१९	९१३९.०३६
२०१९-२०	१३१४१.९३

(३) इलेक्ट्रिकल व इलेक्ट्रॉनिक उपकरणांसंबंधित गोळा केलेल्या ई- कचऱ्याचे अधिकृत डिसमॅन्टलर्स व रिसायकलर्सद्वारे विल्हेवाट लावण्यात येते. महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळाने ९० डिसमॅन्टलर्स व ९ रिसायकलर्स अधिकृत केलेले असून यात कुशल कामगार असतात. परंतु, संकलन प्रक्रियेत असंघटीत कामगार असण्याची शक्यता नाकारता येत नाही.

(४) इलेक्ट्रिकल व इलेक्ट्रॉनिक उपकरणांच्या उत्पादकांच्या EPR (Extended Producers Responsibility) प्लान मध्ये ई-कचरा संकलन केंद्रांबाबत नमूद असते तसेच महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळामार्फत औद्योगिक आस्थापनांमध्ये निर्माण होणाऱ्या ई -कचऱ्याची शास्त्रोक्त पद्धतीने विल्हेवाट लावण्याच्या अटी व शर्ती नमूद करूनच त्या औद्योगिक आस्थापनांना संमतीपत्र देण्यात येते. याव्यतिरिक्त ई कचरा (व्यवस्थापन) नियम २०१६ अंतर्गत तरतुदींचे पालन करण्याचे निर्देश सर्व महानगरपालिकांना देण्यात आलेले असून गेल्या २ वर्षांत अनधिकृत व्यापाराची तपासणी व त्यानुषंगाने महाराष्ट्र

प्रदुषण नियंत्रण मंडळामार्फत जिल्हा प्रशासनासोबत वेळोवेळी बैठका आयोजित करण्यात आलेल्या आहेत. तसेच याबाबत व्यापक जनजागृतीसाठी वर्तमान पत्र, इलेक्ट्रिसिटी बिल्स ,आकाशवाणी/रेडिओ या माध्यमांचा वापर करण्यात आलेला आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

उल्हासनगर (जि.ठाणे) येथील वालधूनी

नदीचे प्रदुषण रोखण्याबाबत

(१५) * २२५११ श्री.वैभव नाईक (कुडाळ), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), डॉ.बालाजी किणीकर (अंबरनाथ), श्री.लहू कानडे (श्रीरामपूर), श्री.कुमार आयलानी (उल्हासनगर), श्री.योगेश सागर (चारकोप), श्री.प्रताप सरनाईक (ओवळा माजिवडा) : सन्माननीय पर्यावरण व वातावरणीय बदल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) उल्हासनगर (जि.ठाणे) येथील वालधूनी नदीत दिनांक १० जानेवारी, २०२१ रोजी मध्यरात्री विषारी रसायन सोडल्याने रसायनाच्या उग्र वासाने नदी परिसरातील भरतनगर, समतानगर, कैलास कॉलनी तसेच अन्य भागातील नागरीकांना बाधा झाल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या वायुमुळे नागरीकांना डोळ्याची जळजळ, मळमळ तसेच डोकेदुखी इ. त्रास होऊ लागल्याने घाबरलेले नागरीक कुटुंबासह रस्त्यावर आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, लोकप्रतिनिधींनी यापूर्वी दिनांक २८ सप्टेंबर, २०२० रोजी टॅकर माफियांवर कारवाई करण्याची मागणी करूनही अद्याप कोणतीच कार्यवाही न झाल्याने नागरिकांमध्ये भीतीचे वातावरण निर्माण झाले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, विभागाच्या अवर सचिव यांनी दिनांक १४ डिसेंबर, २०२० रोजी सदस्य सचिव यांना पत्राद्वारे तातडीने कार्यवाही करण्याचे पत्र देऊनही अद्यापपर्यंत स्थानिक प्रशासन, एमआयडीसी पोलीस आणि महानगरपालिका यांचेकडून कोणतीच कार्यवाही होत नसल्याने टॅकर माफिया नदीमध्ये विषारी वायू सोडत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने पर्यटकांना आर्कषित करण्यासाठी नदीच्या किनाऱ्याचे सुशोभिकरण करणे व नदी परिसरात विषारी वायु सोडणाऱ्यांवर तसेच त्याकडे दुर्लक्ष करणाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे, (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. आदित्य ठाकरे : (१) व (२) हे अशंत: खरे आहे.

(३) हे खरे नाही.

याबाबत तक्रारीच्या अनुषंगाने चौकशीसाठी मंडळाकडून दिनांक १०/१/२०२१ स्थळ पाहणी केली असता प्रथमदर्शनी मे. बायोक्झिरा फार्मा प्रा.लि. या कारखान्याचे औद्योगिक सांडपाणी नाल्यामध्ये कंपाऊड मधून झिरपुन जात असल्याचे निदर्शनास आले होते व त्यानुसार सदरील उद्योगास दि. १३/१/२०२१ रोजी कारखाना बंद करण्याचे आदेश बजावण्यात आलेले आहेत. त्याचबरोबर, सदर कंपनीविरुद्ध शिवाजी नगर पोलीस स्टेशन मध्ये दि. १३/१/२०२१ रोजी गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे (CR No. ००१३)

त्याचप्रमाणे, उल्हासनगर महानगरपालिका क्षेत्रात (मे. सेच्युरी रेयॉन कंपनीच्या जवळ) बेकायदेशीरपणे टँकरद्वारे रसायन सोडत असल्याचे आढळल्याने सदर टँकरवर उल्हासनगर महानगरपालिका यांच्याकडून दिनांक १६/०१/२०२१ रोजी गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.

महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाकडून चिखलोली-मोरिवली येथील टँकरविरुद्ध कारवाई करण्याबाबत स्थानिक पोलिसांकडे संरक्षण पुरविण्याबाबत कळविण्यात आले आहे. तसेच, महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाकडून अनधिकृत टँकरवर लक्ष ठेवण्यासाठी एकूण १७ ठिकाणी सीसीटीव्ही कॅमेरे बसविण्याचे प्रस्तावित आहे.

(४) हे खरे नाही.

(५) व (६) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील स्वायत्त तसेच शासकीय अभियांत्रिकी कॉलेजवर नियामक मंडळाची नियुक्ती करण्याबाबत

(१६) * २२६७५ श्री.प्रमोद (राजू) रतन पाटील (कल्याण ग्रामीण) : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
(१) राज्यात माहे नोव्हेंबर, २०१९ मध्ये शासकीय इंजिनिअरिंग कॉलेजचा कार्यभार पाहणाऱ्या नियामक मंडळाचा कार्यकाळ संपुष्टात येऊनही अद्याप

नवीन नियामक मंडळाची नियुक्ती करण्यात न आल्याने या कॉलेजसंदर्भातील सर्व कामे प्रलंबित आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शासकीय व स्वायत्त इंजिनियर कॉलेजमध्ये विद्यार्थ्यांना दर्जेदार शिक्षण मिळावे या उद्देशाने शिक्षण, उद्योग प्रशासकीय व्यवस्थापन अशा विविध क्षेत्रातील मान्यवरांची निवड करून नियामक मंडळाची स्थापना करण्याची आवश्यकता असताना एक वर्षाहून अधिक कालावधी होऊनही अद्याप नियामक मंडळाची स्थापना न करण्याची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत,

(३) असल्यास, कॉलेजच्या नियामक मंडळाच्या नियुक्तीचा प्रस्ताव तंत्रशिक्षण संचालनालयाने यापूर्वीच शासनाकडे सादर केला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने मुंबईतील व्ही.जे.टी.आय. स्वायत्त कॉलेजसह ७ शासकीय इंजिनियर कॉलेजवर शासनामार्फत विनाविलंब नियामक मंडळाची नियुक्ती करण्याच्या दृष्टीने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. उदय सामंत : (१), (२), (३) व (४), विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या स्वायत्ततेबाबतच्या मार्गदर्शक सुचना आणि महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ (संलग्न महाविद्यालये, मान्यताप्राप्त परिसंस्था आणि संचलित किंवा घटक महाविद्यालये यांना स्वायत्तता देण्याबाबतची मानके) एकरूप परिनियम, २०१८ मधील तरतूदीनुसार शिक्षण, उद्योग, प्रशासकीय व्यवस्थापन अशा विविध क्षेत्रातील मान्यवरांची निवड करून नियामक मंडळाची स्थापना करण्याबाबतची कार्यवाही शासनस्तरावर सुरु आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

अकोला जिल्ह्यातील शासकीय धान्य गोदामातील ज्वारीचे झालेले नुकसान (१७) * २१५२८ श्री.गोवर्धन मांगीलाल शर्मा (ऊर्फ) लालाजी (अकोला पश्चिम) : सन्माननीय अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अकोला जिल्ह्यातील शासकीय धान्य गोदामांमध्ये चार वर्षांपूर्वी १ हजार ५०० रुपये प्रतिक्विंटल आधारभूत दराने खरेदी करण्यात आलेल्या रुपये १० हजार ४४५ क्विंटल ज्वारीचा भुसा झाल्याचे माहे जानेवारी २०२१ मध्ये

वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शासनाकडून परवानगी मिळाल्यानंतर २२ रुपये प्रतिक्विंटल दराने भुसा झालेल्या ज्वारीची विल्हेवाट लावण्याची प्रक्रिया दिनांक १ जानेवारी, २०२१ पासून जिल्हा पुरवठा अधिकारी कार्यालयाने सुरु केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने याप्रकरणी दोषी असणा-यांविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

श्री. छगन भुजबळ : (१) व (२) खरीप पणन हंगाम २०१५-२०१६ व २०१६-२०१७ मध्ये खरेदी केलेल्या ज्वारीचे उचल आदेश भारतीय खाद्य निगम, नागपूर यांचेकडून मिळाले नसल्याने जिल्हा पुरवठा अधिकारी, अकोला यांचेकडून ज्वारीची उचल झाली नाही. जिल्हाधिकारी, अकोला यांचेकडून सदर ज्वारीची विल्हेवाट लावण्याबाबतचा प्रस्ताव शासनास प्राप्त झाल्यानंतर शासन नियमानुसार प्रयोगशाळा अहवाल इत्यादींची पूर्तता करून घेऊन निविदाद्वारे उच्चतम बोली लावणाऱ्या संस्थेस शासन मान्यतेनंतर सदर ज्वारी विल्हेवाटीस दि. ०१.१२.२०२० च्या पत्रान्वये मंजूरी देण्यात आली आहे.

(३) सदर प्रकरणी शासनाच्या नुकसानीबाबत जिल्हाधिकारी अकोला यांचे स्तरावर चौकशीची कार्यवाही सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात सर्व शाळांमध्ये मराठी भाषा विषय अनिवार्य करण्याबाबत

(१८) * २२४६७ श्री.सदा सरवणकर (माहिम), श्री.मंगेश चव्हाण (चाळीसगाव) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील इंग्रजी माध्यमांसह सर्व शाळांमध्ये मराठी भाषा विषय सक्तीचा करण्याचा निर्णय गत वर्षी घेण्यात येऊनही अद्याप त्याची अंमलबजावणी झाली नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्य, केंद्र व आंतरराष्ट्रीय बोर्डांशी संलग्न असलेल्या सर्व माध्यमांच्या शासकीय व अनुदानित शाळांमध्ये दहावी पर्यंत टप्प्याटप्प्याने मराठी भाषा अनिवार्य करण्याचा निर्णय शासनाने घेतला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, मराठी भाषा विषय अनिवार्य करण्याचा कायदा लागू केल्यानंतर शाळांची तपासणी करून उक्त कायद्याची अंमलबजावणी न केल्यास शासन करण्याची तरतूद केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, मराठी भाषा सक्ती करण्याबाबत शासनाकडून कोणते निर्णय घेण्यात आले आहेत तसेच राज्यातील काही शाळांमध्ये कोरोना या आजाराच्या कारणास्तव मराठी भाषा सक्तीच्या नियमांचे पालन होत नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने मराठी भाषा न शिकविणाऱ्या शाळांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. वर्षा गायकवाड : (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) हे खरे आहे.

(४) हे खरे नाही.

राज्यातील शाळांमध्ये मराठी भाषेचे सक्तीचे अध्यापन व अध्ययन अधिनियम २०२०, दिनांक ०१.०४.२०२० पासून लागू करण्यात आला आहे. महाराष्ट्र राज्यातील सर्व शाळांमध्ये मराठी भाषेचे अध्यापन व अध्ययन सक्तीचे करण्यासाठी सर्व परीक्षा मंडळांना कळविण्यात आले आहे. मराठी भाषा सक्तीच्या नियमांचे पालन होते किंवा नाही याबाबत माहितीचे संकलन करण्यात येत आहे.

(५) व (६) प्रश्न उद्भवत नाही.

अंबाजोगाई (जि.बीड) येथील स्वस्त धान्य दुकानदारांना गोदामातून कमी धान्य मिळत असल्याबाबत

(१९) * २१९८२ श्रीमती नमिता मुंदडा (केज) सन्माननीय अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अंबाजोगाई (जि.बीड) येथील स्वस्त धान्य दुकानदारांनी गोदामामधून देण्यात येणा-या धान्य पोत्यांमध्ये ५० किलो ऐवजी ४२ ते ४४ किलोच धान्य मिळत असल्याची तक्रार केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, तक्रारीनुसार समाजसेवक श्री.नंदकिशोर मुंदडा यांनी स्वतः पाहणी केली असता गोदाम रक्षक, अंबाजोगाई यांनी उक्त बाब खरी असल्याचे मान्य केले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर प्रकरणात नायब तहसिलदार, पुरवठा व गोदामरक्षक, अंबाजोगाई यांच्याविरुद्ध शिस्तभंगाची कारवाई सुरु करण्याचा प्रस्ताव जिल्हाधिकारी, बीड यांच्याकडे सादर करण्यात आला असून धान्य गोदाम कामकाजात निष्काळजीपणा करणाऱ्या एका हमालास कार्यमुक्त करण्यात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सदर दोषींविरोधातील शिस्तभंगाची कारवाई पूर्ण झाली आहे काय, त्यानुसार त्यांचेवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

श्री. छगन भुजबळ : (१) हे खरे नाही.

तथापि मा. विधान सभा सदस्या यांनी दि.१७.०१.२०२० चे पत्रान्वये उपविभागीय अधिकारी, अंबाजोगाई यांचेकडे तक्रार दिली असून, सदर तक्रार उपविभागीय अधिकारी, अंबाजोगाई यांनी दि.२७.०१.२०२० चे पत्रान्वये तहसिल कार्यालय, अंबाजोगाई यांचेकडे पाठविली आहे.

(२) शासकीय गोदामातील कट्टयात ४२ ते ४४ किलो धान्य असल्याचे नायब तहसिलदार, पुरवठा व गोदाम रक्षक, अंबाजोगाई यांनी मान्य केले आहे.

(३) तहसिलदार अंबाजोगाई यांनी दि.१३.०२.२०२० चे पत्रान्वये श्री.जी.एल. साळुंखे, नायब तहसिलदार, पुरवठा व श्री.शेख वसीम, गोदाम रक्षक, अंबाजोगाई यांचेविरुद्ध शिस्तभंगाची कार्यवाही प्रस्तावित केली आहे. तसेच हमाल व मुकादम यांच्यात हजेरी लावणेबाबत झालेल्या तक्रारीच्या अनुषंगाने हमाल मुकादमास कार्यमुक्त करण्यात आले आहे.

(४) श्री.जी. एल. साळुंखे, नायब तहसिलदार, पुरवठा यांचेकडून पुरवठा विभागाचा कार्यभार दि.२८.०१.२०२० चे आदेशान्वये काढून घेऊन इतर नायब तहसिलदार यांचेकडे सोपविण्यात आला आहे. तसेच श्री.शेख वसीम, यांचा गोदामरक्षक पदाचा पदभार काढून घेऊन त्यांना तहसिल कार्यालयातील आवक जावक शाखेचा कार्यभार दि.२७.०१.२०२० चे आदेशान्वये देण्यात आला आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

रत्नागिरी जिल्हा पर्यटन जिल्हा म्हणून घोषित करणेबाबत

(२०) * २४२१४ श्री.भास्कर जाधव (गुहागर) सन्माननीय पर्यटन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) रत्नागिरी जिल्हा हा अनेक क्रांतीकारक आणि भारतरत्नांचा जिल्हा असून जिल्हयातील समुद्रकिनारे, खाडया आणि निसर्ग पर्यटकांचे लक्ष वेधून घेतात, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, राज्यातील एखादा जिल्हा "पर्यटन जिल्हा" म्हणून घोषित करण्यासाठीचे निकष तयार करण्याची कार्यवाही पूर्ण झाली आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर निकषानुसार रत्नागिरी जिल्हा पर्यटन जिल्हा म्हणून जाहिर करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. आदित्य ठाकरे : (१) होय.

(२), (३) व (४) राज्यातील एखादा जिल्हा 'पर्यटन जिल्हा' म्हणून घोषित करण्यासाठी नवीन सुधारीत निकष तयार करण्याची कार्यवाही सुरु आहे. निकष तयार करण्यात आल्यानंतर विहित निकषानुसार रत्नागिरी जिल्हा 'पर्यटन जिल्हा' म्हणून घोषित करण्याबाबत पुढील कार्यवाही करण्याचे प्रस्तावित आहे.

राज्यात शिक्षण विभागातील प्रशासकीय अधिकारी यांनी संगनमत करून
बनावट कागदपत्रांच्या आधारे शिक्षक भरती केल्याबाबत

(२१) * २२१५६ श्री.राम सातपुते (माळशिरस), श्री.लक्ष्मण जगताप (चिंचवड) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सन २०११ नंतर शिक्षक भरतीला बंदी असतानाही शिक्षण विभागातील प्रशासकीय अधिकारी व शिक्षक संघटनेचे पदाधिकारी यांनी संगनमत करून बनावट कागदपत्रांच्या आधारे शिक्षक भरती केल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या प्रकरणात २८ जणांनी अटकपूर्व जामिनासाठी अर्ज दाखल केला असून यामध्ये कोट्यवधींची फसवणूक झाली असल्याची माहिती गुन्ह्याचे तपास अधिकारी सहाय्यक पोलीस आयुक्त यांनी दिली आहे हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, यामध्ये पोलिसांनी बनावट शिक्के आणि भरती गैरव्यवहार प्रक्रियेसंबंधातील दस्तऐवज जप्त केले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय असल्यास चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार दोषी अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली आहे वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. वर्षा गायकवाड : (१) अशंत: खरे आहे.

(२), (३) व (४) याबाबत पुणे जिल्ह्यातील एका प्राथमिक शाळेतील बनावट शिक्षक नियुक्तीसंदर्भात बंडगार्डन पोलीस ठाणे, पुणे येथे एकूण ५ अधिकारी व अन्य २३ जणांविरुद्ध गुन्हा क्र. ४०३/२०१९, दि. १४/१०/२०१९ रोजी दाखल करण्यात आला. गुन्ह्याचा पुढील तपास सुरु आहे. त्याचबरोबर शालेय शिक्षण विभागाकडूनही चौकशीबाबत आवश्यक ती कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**क्षेपणभूमीवर जाळण्यात येणाऱ्या कचऱ्यामुळे वायू
प्रदूषणात वाढ होत असल्याबाबत**

(२२) * २२५०१ श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) : सन्माननीय पर्यावरण व वातावरणीय बदल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) क्षेपणभूमीवर टाकण्यात येत असलेला कचरा जाळण्यात येत असल्यामुळे वायू प्रदूषणात वाढ होत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर कचऱ्यात प्लॅस्टिकचे प्रमाण सर्वाधिक असल्याने प्लॅस्टिकचे ज्वलन होऊन विषारी वायू हवेत मोठ्या प्रमाणात मिसळून वायुप्रदूषण होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, वायुप्रदूषणामुळे होणाऱ्या मृत्यूंमध्ये राज्याचा दुसरा क्रमांक लागतो, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय निष्पन्न झाले व वायुप्रदूषण रोखण्याच्या अनुषंगाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. आदित्य ठाकरे : (१) घनकचरा व्यवस्थापन नियम, २०१६ नूसार शहरात निर्माण होणाऱ्या कचऱ्याचे विलगीकरण करून शास्त्रोक्त पध्दतीने कचऱ्यावर प्रक्रिया केली जाते. तथापि, जैविक विघटनादरम्यान निर्माण होणाऱ्या वायुमुळे आग लागण्याच्या काही तुरळक घटना निदर्शनास आल्या आहेत.

(२) व (३) हे खरे नाही.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**न्यु सुभेदार ले-आऊट, एच.बी.टी. (जि.नागपूर) येथील कला व वाणिज्य
महाविद्यालयातील प्राध्यापकांच्या नियुक्तीबाबत**

(२३) * २१६२४ श्री.नरेंद्र भोंडेकर (भंडारा) : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर येथील न्यु सुभेदार ले-आऊट, एच.बी.टी. कला व वाणिज्य महाविद्यालयात सन १९९१ ते १९९५ या कालावधीत सहाय्यक प्राध्यापकांच्या

(अधिव्याख्याता) नियुक्त्या अनुसुचित जाती प्रवर्गातील बिंदू नामावलीनुसार न करता नियमबाह्य पध्दतीने केल्याने शासनाची वेतनापोटी कोट्यवधी रुपयांची फसवणूक झाल्याबाबत माहिती अधिकार कार्यकर्ते श्री.प्रकाश वाघमारे यांनी मा. शिक्षण संचालक, उच्च तंत्रशिक्षण पुणे, कुलगुरु, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज विद्यापीठ, नागपूर आणि सहसंचालक, उच्च तंत्रशिक्षण विभाग, नागपूर, यांना दि. १७ जुलै, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास लेखी निवेदन दिले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर तक्रारीनुसार कुलगुरु, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज विद्यापीठ नागपूर यांनी चौकशी समिती गठीत करून दिनांक २९ एप्रिल, २०१९, दिनांक १६ जुलै, २०१९ व दिनांक २४ जुलै, २०१९ रोजी चौकशी करून अहवाल सादर करण्याचे निर्देश दिले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी दोषींवर महाराष्ट्र शासन व विद्यापिठ कायदा व नियमांतर्गत उचित कार्यवाही करण्यासंदर्भात सहसंचालक, उच्च तंत्रशिक्षण विभाग, नागपूर यांनी कार्यालयीन पत्र क्र. ९३४३/२०१८, दि. २/७/२०१८ रोजीनुसार कुलसचिव (अनुशासनात्मक समिती) राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज विद्यापीठ, नागपूर कळविले आहे हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने दोषींविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. उदय सामंत : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) होय, हे खरे आहे.

(४) सन १९९१-१९९५ या कालावधीत सदर महाविद्यालय शासन अनुदानावर नव्हते. तत्कालीन नियुक्त्यासंदर्भात विद्यापीठाकडून चौकशी समिती गठीत करण्यात आली असून कार्यवाही सुरु आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

गोंडवाना विद्यापीठाच्या पदव्या अनधिकृत असल्याबाबत

(२४) * २११३१ श्री.सुधीर मुनगंटीवार (बल्लारपूर) : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या (युजीसी) राजपत्रात ज्या पदव्यांची नावे नाहीत अशा सर्व पदव्या अनधिकृत आहेत, असे युजीसीने सन २०१४ मध्ये स्पष्ट केल्यानंतरही गोंडवाना विद्यापीठाद्वारे अद्यापही काही अभ्यासक्रम नावात बदल न करता सुरु आहेत तसेच आधीच्याच नावाने पदव्या देण्यात येत असल्याने हे पदवीप्राप्त विद्यार्थी केंद्रीय लोकसेवा आयोगाच्या (युजपीएससी) परीक्षेसाठी ग्राह्य धरण्यात येणार नसल्याची माहिती माहे सप्टेंबर, २०२० च्या पहिल्या आठवड्यात निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, गोंडवाना विद्यापीठाने दिनांक २६ ऑगस्ट २०२० रोजी वा त्यासुमारास सन २०२०-२१ या शैक्षणिक सत्रासाठी जवळपास ३८ अभ्यासक्रमांची शिक्षणशुल्क यादी जाहीर केली आहे. मात्र, या अभ्यासक्रमांपैकी मास्टर ऑफ इंडस्ट्रीयल रिलेशनशिप व पर्सनल मॅनेजमेंट (एमआआपीएम) मास्टर ऑफ लेबर स्टडिज (एमएलएम) बॅचलर ऑफ फॅशन डिझाईन (बीएफडी), मास्टर ऑफ फॅशन डिझाईन (एमएफडी), बॅचलर ऑफ फिजिकल एज्युकेशन (बीपीएड), बॅचलर ऑफ लायब्ररी अँड इन्फॉर्मेशन सायन्स (एमएलआयसी) या अभ्यासक्रमांच्या नावात बदल न करता तसेच ठेवण्यात आले असून अनाधिकृत पदव्या देणे सुरु आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त पदव्यांची नावे युजीसीने सन २०१४ मध्ये बदललेली असताना सुध्दा गोंडवाना विद्यापीठाने अद्यापही या पदव्यांच्या नावात सुधारणा केल्या नसल्याने या पदव्या अनाधिकृत ठरणार असल्याची तक्रार कॉप्स चे कार्यालय अधीक्षक डॉ. अभिषेक हरदास यांनी शासनाकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,वा करण्यात येत आहे

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. उदय सामंत : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) हे खरे आहे.

(४) डॉ. हरदास यांना विद्यापीठाने दि. ०४/०९/२०२० च्या पत्रान्वये अवगत करून दिले आहे. आणि संचालक उच्च शिक्षण यांना याबाबतचा संपूर्ण अहवाल सादर केला आहे. तसेच विद्यापीठातील संबंधित प्राधिकरणाच्या मान्यता अंतिम झाल्या असून अशा पदव्याची पुर्ननामांकन केल्याबाबतची अधिसूचना दि. २७/११/२०२० रोजी विद्यापीठाने निर्गमित केली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**वाशी खारेपाट (ता.पेण, जि.रायगड) विभागातील नऊ गावांचा
पाणीपुरवठा बंद असल्याबाबत**

(२५) * २४४३९ श्री.भरतशेठ गोगावले (महाड) : सन्माननीय पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वाशी खारेपाट (ता.पेण, जि.रायगड) विभागातील नऊ गावांना हेटवणे धरणातील पाणी पिण्याकरिता तसेच सिंचनाकरिता राखीव असताना केवळ शासकिय निष्क्रियतेमुळे मागील १२ वर्षांपासून शेतकरी व ग्रामस्थांना पाणी मिळाले नसल्याचे माहे जानेवारी, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त खारेपाट विभागातील जनवली बेडी, जनवली, तामशी बंदर, मंत्रीबेडी, घोडा बंदर, माळेघर वाडी, ठाकूर बेडी, बोरकर वाडी, बहिरम कोटक या नऊ गावांच्या पाईपलाईनवर माती साचल्याने पाणीपुरवठा बंद झाल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, यासंदर्भात ग्रामस्थांच्यावतीने मा.मुख्यमंत्री महोदयांना लेखी निवेदन दिले आहे, हे ही खरे आहे काय

(४) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व तदनुसार यास जबाबदार असणा-यांविरुद्ध कारवाई करून बंद पाणीपुरवठा नियमित सुरू करण्याबाबत कोणती कार्यवाही व उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गुलाबराव पाटील : (१) व (२) हे अंशतः खरे आहे.

खारेपाट विभागातील या नऊ गावांपैकी आठ गावे योजनेतील टोकाची असून पाण्याचा तुटवडा असल्याने व पुरेशा पाण्याच्या दाबाअभावी पाणी पुरवठा अपुरा होत आहे.

तसेच प्रकल्पाच्या लाभक्षेत्रातील नागरीकरण व इतर कारणांमुळे ११८९ हे. सिंचन क्षेत्रात कपात होत आहे.

(३) सदर निवेदनाचा शोध घेतला असता सदर निवेदन प्राप्त झाले नसल्याचे आढळून आले.

(४) महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणामार्फत शहापाडा ३८ गावे (वितरण व्यवस्था) प्रादेशिक पाणी पुरवठा योजने अंतर्गत वितरण व्यवस्था टाकणे व सात जलकुंभ बांधणे हे काम जल जीवन मिशन अंतर्गत प्रस्तावित असून सदर प्रस्तावावरील शिरेपुर्तता करण्याची कार्यवाही प्रगतीपथावर आहे.

खारेपाट विभागातील नऊ गावांतील बंदिस्त नलिका वितरण प्रणालीद्वारे ३१०९ हे. सिंचन हेटवणे धरणातून प्रस्तावित आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

सातारा जिल्हयातील जिल्हा पुरवठा विभागातील गैरव्यवहाराबाबत

(२६) * २०६०२ श्री.दिपक चव्हाण (फलटण) : सन्माननीय अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सातारा जिल्हयातील जिल्हा पुरवठा विभागाने भरारी पथकामार्फत जिल्हयातील स्वस्त धान्य दुकानाच्या माहे ऑक्टोबर, २०२० मध्ये केलेल्या तपासणीत ४८ दुकानांमध्ये शिधापत्रिका धारकांना धान्य वाटप करताना गैरप्रकार झाल्याचे आढळून आल्याने काही दुकानदारांना नोटीसा देण्यात येवून त्यापैकी १६ दुकानांचे परवाने रद्द करण्यात आल्याचे दिनांक ३ नोव्हेंबर, २०२० रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या स्वस्त धान्य दुकानदारांकडून जादा दराने धान्य विक्री करणे, विहित परिमाणापेक्षा कमी धान्य देण्यात येणे, अस्वच्छ वातावरणात दुकाने सुरु असणे, दुकानातील प्रत्यक्ष उपलब्ध धान्य व विक्री झालेले धान्य यामध्ये तफावत असणे इत्यादी गैरप्रकार तपासणी दरम्यान भरारी पथकांना आढळून आले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार परवाने रद्द केलेली दुकाने व नोटीस दिलेल्या दुकानदारांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. छगन भुजबळ : (१) व (२) सातारा जिल्ह्यात प्रत्येक तालुक्यात भरारी पथके नेमण्यात आली असून, नागरिकांकडून प्राप्त तक्रारींच्या अनुषंगाने भरारी पथकामार्फत ०५ एप्रिल, २०२० ते नोव्हेंबर, २०२० दरम्यान एकूण ८१४ रास्तभाव दुकानांच्या तपासण्या करण्यात आल्या. त्यामध्ये दोषी आढळून आलेल्या ४८ दुकानांपैकी १६ रास्तभाव दुकानांचे परवाने रद्द करण्यात आले आहेत.

(३) सातारा जिल्ह्यात भरारी पथकाने एकूण ८१४ स्वस्त धान्य दुकानांच्या तपासण्या केल्या आहेत. या तपासणीत दोषी आढळून आलेल्या एकूण ४८ दुकानांवर खालीलप्रमाणे कारवाई करण्यात आली आहे :-

- १) १६ स्वस्त धान्य दुकानांचे परवाने कायमस्वरूपी रद्द करण्यात आले.
- २) ८ दुकानांचे परवाने निलंबित करण्यात आले.
- ३) १० दुकानांच्या परवान्याची अनामत रक्कम जप्त करण्यात आली.
- ४) ३ दुकानांना प्रत्येकी रु. ५०००/- दंड आकारण्यात आला.
- ५) १० दुकानांमध्ये धान्याच्या साठ्यामध्ये तफावत आढळून आल्याने त्याची परिगणना करून रु.१,२५,३५६/- इतका दंड आकारण्यात आला आहे.
- ६) एका स्वस्त धान्य दुकानदारास समज देण्यात आली.

(४) प्रश्नच उद्भवत नाही.

आदिवासी व अनुसूचित जाती-जमाती, भटक्या जाती विमुक्त जमातीतील पहिली ते चौथीतील मुलींना निर्वाह भत्ता मिळाल्या नसल्याबाबत.

(२७) * २१०२८ श्री.चंद्रकांत (दादा) पाटील (कोथरुड), श्री.राजेंद्र पाटणी (कारंजा), श्रीमती माधुरी मिसाळ (पर्वती), श्री.गोवर्धन मांगीलाल शर्मा (ऊर्फ) लालाजी (अकोला पश्चिम), श्री.जयकुमार रावल (शिंदखेडा), श्री.सचिन कल्याणशेट्टी (अक्कलकोट) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोरोना महामारीमुळे प्राथमिक शाळा बंद असल्याने यंदा आदिवासी व अनुसूचित जाती-जमाती, भटक्या जाती विमुक्त जमातीतील पहिली ते चौथीतील तब्बल ३३ लाख मुलींना निर्वाह भत्ता मिळणार नसल्याचे माहे

- जानेवारी, २०२१ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याबाबत शिक्षणाधिकारी, सोलापूर यांनी शासनाकडे मार्गदर्शन मागविले असून याबाबत अद्याप कोणताच निर्णय झालेला नसल्याचेही निदर्शनास आले आहे हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, शाळा बंद असल्याने बालवयातच मुलींचा विवाह लावून देण्याचे प्रकार सोलापूर व राज्यात इतर ठिकाणी निदर्शनास येत आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. वर्षी गायकवाड : (१) व (२) हे खरे आहे.

मात्र सदर मुलींना 'निर्वाह भत्ता' देण्यात येत असून 'उपस्थिती भत्ता' देण्यात येतो. या वर्षी शाळा सुरू नसल्यामुळे उपस्थिती भत्ता योजनेचा लाभ देण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) हे खरे नाही.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

सिंधुदुर्ग जिल्ह्यात शासकीय डी. फार्मसी व बी.फार्मसी

महाविद्यालय सुरु करण्याबाबत

(२८) * २३७७० श्री.अजय चौधरी (शिवडी), श्री.वैभव नाईक (कुडाळ), श्री.रमेश कोरगांवकर (भांडूप पश्चिम) : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सिंधुदुर्ग जिल्ह्यात शासकीय डी. फार्मसी व बी. फार्मसी महाविद्यालय नसल्यामुळे येथील विद्यार्थ्यांना रत्नागिरी, कोल्हापूर, गोवा, मुंबई व पुणे येथे शिक्षणासाठी जावे लागते हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या विद्यार्थ्यांना दुसऱ्या जिल्ह्यात शिक्षणासाठी जाणे आर्थिक दृष्ट्या परवडत नसल्यामुळे कुंभारमाठ (ता.मालवण, जि.सिंधुदुर्ग) येथे फार्मसी कॉलेज सुरु करण्याची मागणी सिंधुदुर्ग जिल्हा फार्मसी कृती समितीचे अध्यक्ष व कुडाळ-मालवणचे लोकप्रतिनिधी यांनी मा.पालकमंत्री सिंधुदुर्ग तथा उच्च व

तंत्र शिक्षण मंत्री यांच्याकडे दि. २४ सप्टेंबर, २०२० रोजी वा त्यासुमारास लेखी निवेदनाव्दारे केली आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त मागणीच्या अनुषंगाने कुंभारमाठ (ता.मालवण, जि.सिंधुदुर्ग) येथे शासकीय डी.फार्मसी व बी.फार्मसी सुरु करण्याच्या अनुषंगाने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. उदय सामंत : (१) होय,

(२) होय. शासकीय तंत्रनिकेतन, कुंभारमाठ (ता. मालवण, जि.सिंधुदुर्ग) येथे शासकीय डी. फार्मसी व बी.फार्मसी महाविद्यालय सुरु करण्याबाबतचे सिंधुदुर्ग जिल्हा अध्यक्ष, फार्मसी कृति समिती महाराष्ट्र राज्य यांचे निवेदन शासनास प्राप्त झाले आहे.

(३) सदर मागणीच्या अनुषंगाने कुंभारमाठ (ता. मालवण, जि.सिंधुदुर्ग) येथे शासकीय डी. फार्मसी व बी.फार्मसी महाविद्यालय सुरु करण्याची बाब तपासून सविस्तर अहवाल सादर करण्याची कार्यवाही तंत्रशिक्षण संचालनालयामार्फत करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मॉडेल कॉलेज गोंडवाना विद्यापीठ (गडचिरोली)

येथे हस्तांतरीत करण्याबाबत

(२९) * २२३१६ श्री.विकास ठाकरे (नागपूर पश्चिम), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्रीमती सुलभा खोडके (अमरावती), श्री.सुरेश वरपुडकर (पाथरी), श्री.रावसाहेब अंतापूरकर (देगलूर), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.हिरामण खोसकर (इगतपूरी), श्रीमती प्रतिभा धानोरकर (वरोरा), श्री.अमित झनक (रिसोड) : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) आदिवासी बहुल आणि उच्च शिक्षणाचे प्रमाण कमी असलेल्या गडचिरोली जिल्ह्यात स्थापन करण्यात आलेले मॉडेल कॉलेज गोंडवाना विद्यापीठाकडे (गडचिरोली) हस्तांतरीत करण्याचा निर्णय राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाने माहे डिसेंबर, २०२० रोजी वा त्या दरम्यान घेतला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, अदयावत इमारत वसतीगृह तसेच अभ्यासक्रमासाठी शासनाने निधी उपलब्ध करून दिला आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने कोणती उपाययोजना केली आहे वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. उदय सामंत : (१), (२) व (३) :- गडचिरोली जिल्ह्यात स्थापन करण्यात आलेले मॉडेल कॉलेज गोंडवाना (गडचिरोली) विद्यापीठाला हस्तांतरीत करण्याबाबत तसेच राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर यांचेकडे उपलब्ध करून दिलेला एकूण निधी रु. ३,२७,३५,०००/- व त्यावरी व्याजाच्या रक्कमेसह गोंडवाना विद्यापीठास हस्तांतरीत करण्याबाबत शासन निर्णय दिनांक १३.०१.२०२१ अन्वये मान्यता प्रदान करण्यात आलेली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबईतील मानखुर्द - मंडाळा येथील खाडीलगत टाकाऊ तेलाचा साठा करून त्याची विक्री करणाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत

(३०) * २११४८ श्री.अबू आजमी (मानखुर्द शिवाजीनगर) : सन्माननीय पर्यावरण व वातावरणीय बदल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील मानखुर्द-मंडाळा येथील खाडीलगत टाकाऊ तेलाचा साठा करून त्याची विक्री करण्यात येत असल्याचे व उर्वरित पदार्थ खाडीत टाकत असल्याने प्रदुषण होऊन पर्यावरणाला धोका निर्माण होत असल्याचे दिनांक ९ जानेवारी, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पोलीस पथकाने कुर्ला स्कॅप मंडाळा येथे खाडीलगत छापा टाकला असता इममधील पदार्थ आरोपी खाडीत ओतून देत असल्याचे निदर्शनास आले तसेच काळ्या तेलाने भरलेले १९५ इम व १०० रिकामे इम जप्त केले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने संबंधित आरोपींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. आदित्य ठाकरे : (१) व (२) होय, हे खरे आहे.

(३) या प्रकरणी प्राप्त तक्रारीच्या अनुषंगाने कुर्ला स्कॅप परिसरात

दि.०४/०२/२०२१ रोजी महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाचे अधिकारी व मानखुर्द पोलीस ठाणे, यांनी संयुक्त पाहणी केली असता एमएस ड्रम व प्लास्टिक ड्रम यामध्ये टाकाऊ तेल भरलेल्या स्थितीत व खाडीलगत जमीनीवर बंधारा करून साठवणूक केल्याचे निदर्शनास आले होते. त्या अनुषंगाने दि. ०७/०१/२०२१ रोजी मानखुर्द पोलीस ठाणे येथे गुरक १७/२०२१ कलम २७७, २७८, ३३६, २८५, ३४ भादवि सह कलम १५ (१) पर्यावरण संरक्षण अधिनियम अन्वये गुन्हा नोंद करण्यात आला आहे. गुन्ह्यामध्ये एकुण ०७ आरोपींना अटक करण्यात आली असून तसेच अटक आरोपी जामिनावर मुक्त झाल्यानंतर तात्काळ ०१ आरोपीवर कलम ११० (ई) (ग) फौ.दं.प्र.सं व ०६ आरोपीवर कलम १०७ फौ.दं.प्र.सं. अन्वये प्रतिबंधात्मक कारवाई करण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

औरंगाबाद जिल्ह्यात आरटीओने जप्त केलेल्या वाहनांना वायुप्रदूषण प्रमाणपत्र दिल्याबाबत

(३१) * २४०३७ श्री.प्रदीप जैस्वाल (औरंगाबाद मध्य) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात वाहनांच्या धुरापासून होणारे प्रदूषण टाळण्यासाठी वाहनांना वायु प्रदूषण तपासणी केंद्रावर (पीयुसी) जाऊन वाहन तपासणी करून प्रमाणपत्र घेणे बंधनकारक आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, औरंगाबाद जिल्ह्यात जवळपास ६६ वायु प्रदूषण नियंत्रण तपासणी केंद्र असून प्रदूषण करणाऱ्या वाहनांना तसेच प्रादेशिक परिवहन कार्यालयाने जप्त केलेल्या वाहनांना देखील वायु प्रदूषण नियंत्रण तपासणी (पीयुसी) प्रमाणपत्र देण्यात आल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने संबंधित दोषीवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. अनिल परब : (१) हे खरे आहे.

(२) याबाबत वस्तुस्थिती अशी आहे की, औरंगाबाद येथील ३, बीड येथील २ व

जालना येथील १ अशा ६ वायु प्रदुषण तपासणी केंद्रांनी जप्त केलेल्या एकूण ६ वाहनांना पी.यु.सी. प्रमाणपत्र जारी केले आहेत.

(३) प्रादेशिक परिवहन कार्यालय, औरंगाबाद यांनी २ वायु प्रदुषण तपासणी केंद्रांची मान्यता रद्द केली आहे व एका केंद्राची वाहन ४.० प्रणालीवर बंद केले आहे. जालना व बीड कार्यालयांनी संबंधीत केंद्रांना कारणे दाखवा नोटीस जारी केल्या असून सदर केंद्रावर कारवाई करण्याची बाब कार्यवाहीखाली आहे.

सदर प्रकरणी संबंधित पीयुसी केंद्राविरुद्ध पोलीस स्टेशनमध्ये गुन्हा नोंदविण्यासाठी सुचना दिल्या आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळात आयुर्मान पूर्ण झालेल्या बस गाड्यांचा वापर होत असल्याबाबत

(३२) * २०६६९ श्री.कालीदास कोळंबकर (वडाळा), श्री.जयकुमार रावल (शिंदखेडा), श्री.राजेश रघुनाथ पाटील (बोईसर), श्री.क्षितीज ठाकूर (नालासोपारा), श्री.हितेंद्र ठाकूर (वसई), श्री.संतोष दानवे (भोकरदन), श्री.सचिन कल्याणशेट्टी (अक्कलकोट), श्री.रावसाहेब अंतापूरकर (देगलूर), श्रीमती मेघना साकोरे बोर्डीकर (जिंतूर), श्री.मंगेश चव्हाण (चाळीसगाव), श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.समीर कुणावार (हिंगणघाट), श्री.महेश बालदी (उरण), श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम), अॅड.राहुल ढिकले (नाशिक पूर्व), श्री.राजेश पवार (नायगांव), श्री.संग्राम थोपटे (भोर), श्री.टेकचंद सावरकर (कामठी), श्री.चंद्रकांत (दादा) पाटील (कोथरुड), श्री.विनोद निकोले (डहाणू), श्रीमती माधुरी मिसाळ (पर्वती), श्री.गणपत गायकवाड (कल्याण पूर्व), श्रीमती मंदा म्हात्रे (बेलापूर), श्री.सुरेश (राजूमामा) भोळे (जळगाव शहर) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) देशात बीएस- ६ प्रकारातील वाहने वापरण्यास प्राधान्य असताना राज्य मार्ग परिवहन महामंडळात आजही प्रवासासाठी आयुर्मान (बीएस-३) पुर्ण झालेल्या बस गाड्यांचा वापर होत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, महामंडळाच्या बसमधून प्रवास करणा-या प्रवाशांची सुरक्षितता लक्षात घेता ८ लाख कि.मी. प्रवास केलेल्या बस गाड्या चालनात ठेवू नयेत असे राज्य परिवहन महामंडळाचे आदेश असतांना मात्र प्रत्यक्षात ४ हजारांहून अधिक

बसगाड्या चलनात असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
 (३) असल्यास, कलेढोण (सातारा) ते मुंबई या एसटी बसला मुंबई-पुणे एक्स्प्रेस
 वे-वर दिनांक २५ नोव्हेंबर, २०२० रोजी वा त्या सुमारास भीषण अपघात होऊन
 १ प्रवासी ठार तर अन्य १६ प्रवासी (चालकांसह) गंभीर झाले असून या वाहनाने
 ९ लाख कि.मी. अंतर प्रवास केल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
 (४) असल्यास, सर्वसामान्य नागरीकांना आयुर्मान पूर्ण झालेल्या बसमधून
 प्रवास करावा लागत असून राज्यातील एसटी बस स्थानकांचे आधुनिकीकरण व
 वाहन खरेदीसाठी सन २०२०-२१ च्या अर्थसंकल्पात निधीच्या ३३ टक्के निधी
 उपलब्ध करून देण्याचा निर्णय शासनाने घेतला आहे, हे ही खरे आहे काय,
 (५) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत
 काय आढळून आले व त्यानुषंगाने राज्यातील परिवहन महामंडळाच्या आयुर्मान
 पूर्ण झालेल्या सदरहू ४ हजारांहून अधिक बसेस रद्द करून नवीन एसटी बसेस
 उपलब्ध करून देण्याच्यादृष्टीने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. अनिल परब : (१) शासन धोरणानुसार एप्रिल २०२० पासून सर्व वाहने
 बीएस-६ प्रकाराचीच घेण्याचा निर्णय राज्य परिवहन महामंडळाने घेतला आहे.
 बीएस-३ वाहनांचा वापर करण्यावर शासनाचे कोणतेही निर्बंध नाहीत.

(२) राज्य परिवहन महामंडळाच्या बसेसच्या आयुर्मानाकरीता ६.५० लाख कि.मी.
 व १० वर्षे या दोन अटी निश्चित केल्या आहेत. या अटीनुसार राज्य परिवहन
 बसेस चालनात ठेवण्यात येत असून, वाहनांची दैनंदिन देखभाल व तपासणी
 करूनच सुरक्षित वाहने मार्गावर दिली जातात.

(३) दि.२६.११.२०२० रोजी राज्य परिवहन महामंडळाच्या सातारा विभागातील
 वडूज आगाराची बस मुंबई ते कलेढोण या नियतावर असतांना पनवेल येथे
 प्राणांतिक अपघात होऊन ०१ प्रवासी मृत पावला असून, बसमधील १२ प्रवासी
 व कर्तव्यवरील वाहक अशा १३ व्यक्ती जखमी झालेल्या आहेत. सदर
 अपघातग्रस्त वाहनाचे प्रगत कि.मी. ७९९९०७ कि.मी. इतके झालेले आहे.

(४) व (५) राज्यातील महामंडळाच्या बसस्थानकांचे आधुनिकीकरण व वाहन
 खरेदीसाठी सन २०२०-२१ च्या अर्थसंकल्पात एकूण रु.३९५.०० कोटी निधी मंजूर
 केला असून, त्यानुसार टप्या टप्याने नविन बसेस चालनात आल्या/येत आहेत.

राज्य परिवहन महामंडळाच्या बसेसच्या आयुर्मानाकरीता ६.५० लाख कि.मी. व १० वर्षे या दोन अटी निश्चित केल्या आहेत. या अटीनुसार राज्य परिवहन बसेस चालनात ठेवण्यात येत असून, वाहनांची दैनंदिन देखभाल व तपासणी करूनच सुरक्षित वाहने मार्गावर दिली जातात.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**जळगांव जिल्ह्यात मका खरेदी थांबविल्यामुळे
शेतकऱ्यांचे झालेले नुकसान**

(३३) * २२६७२ श्री.शिरीष चौधरी (रावेर), श्री.मंगेश चव्हाण (चाळीसगाव), श्री.गणपत गायकवाड (कल्याण पूर्व) : सन्माननीय अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जळगांव जिल्ह्यात शासनाने मका खरेदी थांबविल्यामुळे सहा हजारापेक्षा जास्त शेतकऱ्यांचा सुमारे सव्वादोन लाख क्विंटल मका पडून असून व्यापारी अत्यंत कमी किंमतीत खरेदी करित असल्याने शेतकऱ्यांचे आर्थिक नुकसान होत असल्याचे माहे डिसेंबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मका विक्रीसाठी ऑनलाईन नोंदणी केलेल्या ७ हजार ६१० शेतकऱ्यांपैकी केवळ १ हजार २९४ शेतकऱ्यांचा मका खरेदी करून केंद्र बंद करण्यात आल्याने उर्वरित ६ हजार ३१६ शेतकऱ्यांचा मका खरेदी करण्यात आलेला नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार उर्वरित ६३१६ शेतकऱ्यांचा मका खरेदी करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. छगन भुजबळ : (१) हे खरे नाही.

शासन निर्णय दि.२९/०९/२०२० अन्वये खरीप पणन हंगाम २०२०-२१ करीता दि.०१/११/२०२० ते दि.३१/१२/२०२० हा कालावधी भरडधान्य खरेदीसाठी निश्चित करण्यात आला होता. तथापि, दि.३१ डिसेंबर, २०२० अखेर नोंदणी केलेल्या शेतकऱ्यांकडून मका खरेदी करणे शक्य व्हावे म्हणून शासनाने दि.३१ जानेवारी, २०२१ पर्यंत भरडधान्य खरेदीसाठी मुदतवाढ दिली होती. त्यानुसार

जळगांव जिल्ह्यात नेमून दिलेल्या एकूण १९ उप अभिकर्ता संस्थांमार्फत आदिवासी व बिगर आदिवासी क्षेत्रात दि.३१/०१/२०२१ अखेर ९५५३०.५० क्विंटल मका खरेदी करण्यात आला आहे.

(२) हे खरे नाही.

जळगांव जिल्ह्यात आदिवासी व बिगर आदिवासी क्षेत्रात मका खरेदीसाठी एकूण ५६३५ शेतकऱ्यांच्या नावांची नोंदणी करण्यात आली. त्यापैकी २३६४ एवढ्या शेतकऱ्यांकडून ९५५३०.५० क्विंटल मका खरेदी करण्यात आला आहे. भरडधान्य खरेदीसाठी निश्चित केलेला कालावधी संपुष्टात आल्यामुळे उर्वरित ३२७१ एवढ्या शेतकऱ्यांकडून मका खरेदी करणे शक्य झाले नाही.

(३) केंद्र शासनाने मका खरेदीबाबत दिलेली मुदत संपल्याने सदर शेतकऱ्यांकडून मका खरेदी करता आला नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात केंद्र शासनाने सुरु केलेल्या "जलजीवन मिशन" योजनेचा जल आराखडा तयार करून अंमलबजावणी करण्याबाबत

(३४) * २०८११ श्रीमती यामिनी यशवंत जाधव (भायखळा), श्रीमती मेघना साकोरे बोर्डीकर (जिंतूर), श्री.शिरीषकुमार नाईक (नवापूर), श्री.शिरीष चौधरी (रावेर), श्री.प्रमोद (राजू) रतन पाटील (कल्याण ग्रामीण), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी) : सन्माननीय पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील ग्रामीण भागात शुध्द पाण्याचा पुरवठा होण्यासाठी शंभर टक्के अनुदानातून केंद्र शासनाने "जलजीवन मिशन " योजना सुरु केली असून या योजनेअंतर्गत राज्यात ३४ जिल्ह्यातील १९ हजार ४१६ गावांची निवड केली असून प्रत्येक गावासाठी अंदाजे ५६ लाख रुपये खर्चून स्वतंत्र नळपाणी पुरवठा योजनेचे काम करण्यात येणार आहे व त्यासाठी केंद्र शासनाने ११ हजार कोटी रुपयांचे अनुदान मंजूर केले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत मा. मुख्यमंत्री महोदयांच्या अध्यक्षतेखाली झालेल्या बैठकीत त्यांनी जल आराखडा तयार करण्याचे निर्देश राज्यातील जिल्हा परिषदेच्या मुख्य कार्यकारी अधिका-यांना दिले असल्याचे दिनांक १७ डिसेंबर, २०२० रोजी वा त्यादरम्यान निदर्शनात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, परभणी जिल्ह्यासह जिल्हानिहाय किती निधीची तरतूद केली असून सदर योजनेच्या अंमलबजावणीच्यादृष्टीने आराखडा व वेळापत्रक तयार करण्यात आले आहे काय,

(४) असल्यास, स्थानिक पातळीवरील भूजल उद्भव (प्रामुख्याने विहीर/ तलाव) निश्चित करून ही योजना साकारणे अभिप्रेत असताना सनदी अधिकाऱ्यांनी या योजनेच्या कामांपासून राज्य शासनाच्या यंत्रणांना दूर ठेवून काही खाजगी सल्लागार कंपनीच्या माध्यमातून कामे करण्याचे निश्चित केले असून यासाठी ठरवलेले निकष आणि कालावधी अयोग्य असल्याचे मत श्री.अशोक अलवाणी, निवृत्त अभियंता, जीवन प्राधिकरण, पुणे यांनी व्यक्त केले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, सदर योजनांची कामे खाजगी कंपन्यांनी केल्यास कामे निकृष्ट होण्याची शक्यता असून शासनाच्या पैश्याचा अपव्यय होणार असल्याने सदर योजनांची कामे राज्य शासनाच्या यंत्रणांच्या माध्यमातून पूर्ण करण्याची मागणी होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(६) असल्यास, या संपूर्ण प्रकरणाची सखोल चौकशी करण्यात आली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(७) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गुलाबराव पाटील : (१) अंशतः खरे आहे.

जल जीवन मिशन ही केंद्र शासन पुरस्कृत योजना असून याकरीता वित्तीय आकृतीबंध ५० टक्के केंद्र शासन व ५० टक्के राज्य शासन असा आहे. या योजनेअंतर्गत राज्यातील ३४ जिल्ह्यांमध्ये ४०५९९ गावांमध्ये प्रत्येक घरास नळाद्वारे पाणीपुरवठा करण्याचे उद्दीष्ट आहे. जल जीवन मिशनकरीता पाच वर्षांसाठी रु. १३६६८.५० कोटी आराखड्यास मा.मंत्रीमंडळाने तत्वतः मान्यता दिली आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) होय.

शासन निर्णय क्र.जजिमि/२०१९/प्र.क्र.१३८/पापु १०(०७) दि. ०४.०९.२०२० नुसार सर्व जिल्ह्यांनी आराखडा करणे अपेक्षित आहे. परभणी जिल्हा आराखडा तयार करण्याचे काम प्रगतीत आहे.

(४) व (५) अंशत खरे आहे.

श्री.अलवाणी यांचे पत्र शासनास प्राप्त झालेले आहे. तथापि राज्यात सद्यस्थितीत जिल्हा परिषद व महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण अंमलबजावणी

यंत्रणा म्हणून कार्यरत आहेत. या अंमलबजावणी यंत्रणांकडे असणारे अपूरे मनुष्यबळ आणि कार्यक्रमाच्या व्याप्तीतून सदरील कामे करणे जिकीरीचे आहे. महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण व जिल्हा परिषद यांना मदतीसाठी, या संस्थेच्या माध्यमातून काम करण्याचे प्रस्तावित असून त्यांच्याकडून सर्वेक्षण, सविस्तर प्रकल्प अहवाल तयार करणे, बांधकाम व्यवस्थापन आणि कराराचे पर्यवेक्षण इत्यादी कामे करण्यात येणार आहेत. सदर कामे जरी प्रकल्प व्यवस्थापन संस्थांकडून करून घेण्याचे प्रस्तावित असले तरी महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण व जिल्हा परिषद यांचे मनुष्यबळ कमी असल्याने पुरक म्हणुनच या संस्था काम करतील.

(६) व (७) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील अनुदानित, विनाअनुदानित शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचा-यांना जुन्या निवृत्ती वेतन योजनेच्या अंमलबजावणीकरीता गठित करण्यात आलेल्या समितीबाबत

(३५) * २३४५१ श्री.लहू कानडे (श्रीरामपूर), श्री.अनिल बाबर (खानापूर), श्री.राहूल कुल (दोंड), श्री.प्रकाश आबिटकर (राधानगरी) सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील सर्व खाजगी, अनुदानित, विनाअनुदानित, अंशतः अनुदानित व तुकड्यांवर १ नोव्हेंबर, २००५ पूर्वी नियुक्त झालेल्या सर्व शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना जुनी निवृत्ती वेतन योजना लागू करण्याबाबत अभ्यास करण्यासाठी अपर मुख्य सचिव, शालेय शिक्षण विभाग यांच्या अध्यक्षतेखाली संयुक्त समिती गठित करण्यात आली होती, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या संयुक्त समितीने दिनांक ३ जुलै, २०२० रोजी वा त्या सुमारास शासनास सादर केलेल्या अहवालात कोणत्या शिफारशी करण्यात आल्या आहेत,

(३) असल्यास, सदर अहवालाच्या शिफारशीच्या अनुषंगाने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. वर्षा गायकवाड : (१) होय.

(२) व (३) संयुक्त समितीने दिनांक ०३.०७.२०२० रोजी शासनास अहवाल सादर केला असून त्यामध्ये तीन शिफारशी केल्या आहेत.त्याबाबत कार्यवाही सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राष्ट्रीय हरित लवादाने तारापूर (जि.पालघर) येथील औद्योगिक क्षेत्रातील
१०२ कंपन्यांना दंड आकारल्याबाबत**

(३६) * २४६०९ श्री.श्रीनिवास वनगा (पालघर) : सन्माननीय पर्यावरण व वातावरणीय बदल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राष्ट्रीय हरित लवादाने (दिल्ली) देशातील सर्वात प्रदूषणकारी व प्रदूषणाबाबत पहिल्या क्रमांकावर असलेल्या तारापूर (जि.पालघर) औद्योगिक क्षेत्रातील १०२ कंपन्यांना दंड आकारण्यात आला असून आरती इग्ज या कंपनीला सर्वाधिक १० कोटी ४२ लाख रुपये दंड आकारण्यात आल्याचे दिनांक १३ ऑगस्ट, २०२० रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, तारापूर औद्योगिक क्षेत्रातील १०२ कंपन्यांकडून उर्वरित रक्कम वसूल करण्याचे प्रस्तावित असून प्रत्येक कंपनीने केलेल्या नियमभंगाचे स्वरूप, व्याप्ती आणि वारंवारिता विचारात घेऊन प्रत्येक कंपनीला स्वतंत्रपणे दंड आकारण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी चौकशी करण्यात आली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले आहे व त्यानुषंगाने जबाबदार असणाऱ्यांविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. आदित्य ठाकरे : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) मा. लवादाने दिलेल्या निर्देशास अनुसरून संबंधित दोषी १०२ उद्योगांना दंड भरण्याचे आदेश महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळामार्फत देण्यात आले असून त्यापैकी ८५ उद्योगांनी ३०% दंडाची रक्कम युनायटेड इन्शुरन्स कंपनीमध्ये, ६ उद्योगांनी ३०% दंडाची रक्कम महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाकडे जमा केली असून उर्वरित ११ उद्योगांनी दंडाची रक्कम अद्याप जमा केलेली नाही. तसेच सांडपाणी प्रकिया संयंत्रणेनी ३०% दंडाची रक्कम जमा केली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील विद्यार्थ्यांना ऑनलाईन शिक्षण देण्यासाठी बालभारतीचे ॲप न वापरता खाजगी वाहिनीशी करार केल्याबाबत

(३७) * २३९०२ अॅड.शहाजीबापू पाटील (सांगोले), श्री.संजय केळकर (ठाणे), श्री.संतोष दानवे (भोकरदन), डॉ.भारती लव्हेकर (वर्सोवा), श्री.संजय सावकारे (भुसावळ) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील विद्यार्थ्यांना ऑनलाईन शिक्षण देण्यासाठी शासनाच्या दुरदर्शन व सहयात्री वाहिनी सोबत करार न करता तसेच शासनाची संस्था असलेल्या बालभारतीचे ॲप न वापरता एका खाजगी कंपनी सोबत करार केल्याने विद्यार्थी ऑनलाईन शिक्षणापासून वंचित राहिल्याचे शिक्षण विभागाकडून करण्यात आलेल्या सर्वेक्षणात माहे जानेवारी, २०२१ च्या दुसऱ्या आठवड्यात निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याबाबत ऑनलाईन शिक्षणापासून वंचित राहिलेल्या विद्यार्थ्यांसाठी शासनाने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. वर्षा गायकवाड : (१) हे खरे नाही.सहयात्री वाहिनी, महाराष्ट्र ज्ञान महामंडळ (MKCL) यांचेशी करार करण्यात आला आहे. बालभारतीमार्फत संकेतस्थळावर व ई-बालभारती ॲपवर सर्वांसाठी पुस्तके उपलब्ध आहेत. गुगल इंडिया या संस्थेचे गुगल क्लासरूम, केंद्र शासनाचे दीक्षा ॲप, जिओ टिव्ही, जिओ सावनच्या माध्यमातून शिक्षणाची सुविधा विनामुल्य उपलब्ध करून देण्यात आली आहे

(२) प्रत्यक्ष गृह भेटी, शिक्षक मित्र, स्वयंसेवक, मोबाईल स्कूल, लाऊड स्पीकर इ. विविध पर्यायांचा वापर करून विद्यार्थ्यांचे लहान गट करून ऑफलाईन शिक्षण उपलब्ध करून देण्यात आले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मौजे वडधा (ता.आरमोरी, जि.गडचिरोली) येथील
शासकीय धान खरेदी केंद्र बंद असल्याबाबत**

(३८) * २३९७९ श्री.कृष्णा गजबे (आरमोरी) : सन्माननीय अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे वडधा (ता. आरमोरी, जि. गडचिरोली) येथे शेतकरी सहकारी खरेदी-विक्री संस्थेअंतर्गत शासकीय धान खरेदी केंद्र सुरु करण्यात आले होते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, गोदाम उपलब्ध नसल्याने वडधा येथील धान खरेदी केंद्रावरील धान खरेदी बंद असल्याची बाब माहे जानेवारी, २०२१ च्या दुसऱ्या आठवड्यात निदर्शनास आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर धान खरेदी केंद्र पुर्ववत सुरु करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. छगन भुजबळ : (१) हे खरे आहे.

जिल्हा मार्केटिंग अधिकारी, गडचिरोली अंतर्गत सहकारी शेतकरी खरेदी विक्री संस्था, आरमोरी मार्फत मौजा वडधा, ता.आरमोरी येथे पणन हंगाम २०२०-२१ मध्ये धान खरेदी केंद्र सुरु करण्यात आले आहे.

(२) हे अंशतः खरे आहे.

मौजा वडधा येथे सेवा सहकारी कृषी गोदामात धान खरेदी सुरु करण्यात आलेली होती. सदर गोदामाची साठवणूक क्षमता कमी असल्यामुळे ३ ते ४ दिवस सदर केंद्रावरील धान खरेदी बंद होती.

(३) मौजा वडधा येथील धान खरेदी पुर्ववत करण्यासाठी कृषी उत्पन्न बाजार समिती यांचे गोदाम भाड्याने घेण्यात आलेले असून, सदर गोदामाची धान साठवणुक क्षमता २०,००० क्विंटल आहे. यामुळे सद्यस्थितीत सदर केंद्रावर धान खरेदीची प्रक्रिया सुरळीत सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

सोलापूर येथील शासकीय तंत्रनिकेतन मधील वस्त्रनिर्माण हा अभ्यासक्रम बंद करण्यात येत असल्याबाबत

(३९) * २२५६० कुमारी प्रणिती शिंदे (सोलापूर शहर मध्य) : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सोलापूर येथील शासकीय तंत्रनिकेतन मधील वस्त्रनिर्माण हा अभ्यासक्रम बंद करण्यात येणार असल्याचे माहे जानेवारी, २०२१ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सोलापूर येथे असलेल्या वस्त्रोद्योगाची व्याप्ती पाहता या अभ्यासक्रमाची योग्य प्रसिध्दी करून प्रवेश प्रक्रिया पूर्ण करावी अशी मागणी लोकप्रतिनिधींनी उच्च व तंत्रशिक्षण मंत्री, यांच्याकडे दि ०४ फेब्रुवारी, २०२० रोजी वा त्यासुमारास लेखी पत्र देवून केली आहे , हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. उदय सामंत : (१) होय,

(२) होय,

(३) याबाबत शासनाकडून खालील कार्यवाही करण्यात आलेली आहे.

१. राज्यातील शासकीय तंत्रनिकेतनांमधील पदविका अभ्यासक्रमांचा तंत्रशिक्षण संचालनालयामार्फत आढावा घेण्यात येऊन, मागील ५ वर्षात ज्या अभ्यासक्रमांना सातत्याने विद्यार्थी प्रवेश कमी झालेले आहेत असे अभ्यासक्रम बंद करण्याचा निर्णय घेण्यात आला.

२. शासकीय तंत्रनिकेतन, सोलापूर येथील वस्त्रनिर्माण या पदविका अभ्यासक्रमाची मंजूर प्रवेश क्षमता ४० इतकी आहे. सदर अभ्यासक्रमात शैक्षणिक वर्ष २०१७-१८, २०१८-१९ व २०१९-२० या तीन वर्षात अनुक्रमे ९, ३ व ३ असे प्रवेश झालेले आहेत. रिक्त जागांची टक्केवारी ९३% असून शैक्षणिक वर्ष २०१९-२० मध्ये सोलापूर जिल्ह्यातील शाळांमध्ये प्रवेशासाठी जनजागृती करूनसुद्धा वस्त्रनिर्माण या अभ्यासक्रमाकरीता प्रवेश झालेले नाहीत.

३. मागील ५ शैक्षणिक वर्षात विद्यार्थी प्रवेशामध्ये सातत्याने घट होत असल्याचे आढळून आले. त्यामुळे शासकीय तंत्रनिकेतन, सोलापूर येथील वस्त्रनिर्माण हा पदविका अभ्यासक्रम शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१ पासून अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेने दिलेल्या मान्यतेनुसार बंद करण्यात आलेला आहे.

४. तसेच, सदर संस्थेतील वस्त्रनिर्माण अभ्यासक्रम बंद करून संस्थेच्या वस्त्रनिर्माण विभागात स्वयं अर्थसहाय्यीत तत्वावर अल्प कालावधीचे गारमेंट मॅन्युफॅक्चरींग आणि पावरलूम विवींग हे दोन कौशल्य विकास अभ्यासक्रम सुरु करण्याबाबत शासकीय तंत्रनिकेतन, सोलापूर यांना सह संचालक, तंत्रशिक्षण विभागीय कार्यालय, पूणे यांनी कळविले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील अंशतः अनुदानित,विनाअनुदानित कर्मचाऱ्यांना जुनी निवृत्ती वेतन योजना लागू करण्याबाबत

(४०) * २१४८४ श्रीमती सुलभा खोडके (अमरावती), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.सुभाष धोटे (राजूरा), श्री.संजय जगताप (पुरंदर), श्री.संग्राम थोपटे (भोर) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात दिनांक १ नोव्हेंबर, २००५ पूर्वी नियुक्त झालेल्या शिक्षकांना जुनी निवृत्ती वेतन योजना बंद करण्याची अधिसूचना पुर्वलक्षी प्रभावाने लागू केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर अधिसूचनेमध्ये स्थायी कर्मचारी (वेतनश्रेणीवरील) शिक्षकांना जुनी निवृत्ती वेतन योजना लागू राहिल अशी तरतूद आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, यामुळे अंशतः अनुदानित व विनाअनुदानित शिक्षक हे वेतनश्रेणीवरील असल्यामुळे ते जुन्या निवृत्ती वेतन योजनेला पात्र ठरतात, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, शासनाने निर्णय घेऊन दिनांक १ नोव्हेंबर २००५ पूर्वीचे स्थायी (अंशतः अनुदानित / विनाअनुदानित) यांना जुनी निवृत्ती वेतन योजना लागू करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली आहे वा येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. वर्षा गायकवाड : (१) व (२) हे खरे नाही.

वित्त विभागाच्या दिनांक ३१.१०.२००५ रोजीच्या आदेशान्वये परिभाषित अंशदान निवृत्ती वेतन योजना लागू केली असून हे आदेश अनुदानित शैक्षणिक

संस्थेतील कर्मचाऱ्यांना लागू आहेत. शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना परिभाषित अंशदान निवृत्ती वेतन योजनेच्या अंमलबजावणीची कार्यपध्दती दिनांक २९.११.२०१० रोजीच्या शासन निर्णयान्वये विहित केली आहे.

(३) व (४) दिनांक ०१.११.२००५ पूर्वी १००% अनुदानावर असलेल्या शाळेतील अनुदानित पदावर नियुक्त शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना महाराष्ट्र नागरी सेवा (निवृत्त वेतन) नियम, १९८२ मधील तरतूदी लागू होतात.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबई विद्यापीठाच्या सांस्कृतिक केंद्राचे हिंदुहृदयसमाट बाळासाहेब ठाकरे आर्टस अँड कल्चरल केंद्र असे नामकरण करण्याबाबत

(४१) * २३८२६ श्री.रविंद्र वायकर (जोगेश्वरी पूर्व) : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई विद्यापीठाच्या कलिना येथील संकुलातील सांस्कृतिक केंद्रास हिंदुहृदयसमाट बाळासाहेब ठाकरे आर्टस अँड कल्चरल केंद्र असे नाव देण्याबाबत तसेच येथे अध्यासन केंद्र सुरू करण्याबाबत शासनाने मंजूरी दिली असून या कामाकरिता निधीच्या मंजूरीसह शासन निर्णय निर्गमित करण्यात आला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत विद्यापीठातील सांस्कृतिक केंद्राच्या नामकरणाबाबत कोणतीच कार्यवाही करण्यात आली नसल्याचे तसेच उपरोक्त नमूद अध्यासन केंद्र स्वतंत्ररित्या सुरू करण्यात आले नसल्याची बाब माहे मे-जून, २०२० मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणी तातडीने कार्यवाही करण्याबाबत लोकप्रतिनिधींनी मा.पालकमंत्री, मुंबई उपनगर यांना माहे ऑगस्ट, २०२० मध्ये वा त्या दरम्यान निवेदन सादर केले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, प्रशासकीय मंजूरी व आवश्यक निधी प्राप्त असतानाही या कामी होत असलेल्या विलंबास जबाबदार असणारे संबंधित अधिकारी / कर्मचारी यांचेवर तातडीने कारवाई करून विद्यापीठ परिसरातील सांस्कृतिक केंद्राचे नामकरण व प्रस्तावित स्वतंत्र अध्यासन केंद्र किती कालावधीत सुरू करण्यात येणार आहे,

(५) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. उदय सामंत : (१) हे अंशतः खरे आहे.

मुंबई विद्यापीठाच्या कलिना येथील संकुलातील सांस्कृतिक केंद्राचे अधिकारीक नामकरण झालेले नाही.

(२) हे खरे नाही.

मुंबई विद्यापीठाच्या कलिना येथील संकुलातील सांस्कृतिक केंद्राला सांस्कृतिक भवन या नावाने संबोधिले जाते. सदर केंद्राचे अधिकारीक नामकरण झालेले नाही. तसेच या संकुलातील सांस्कृतिक केंद्रात स्व.बाळासाहेब ठाकरे अध्यासन केंद्र सुरु करण्यात आले आहे. तसेच या केंद्राकरीता प्रभारी संचालकाची दि.१९.११.२०२० पासून १ वर्षाकरीता नियुक्ती केली आहे.

(३) हे खरे नाही.

(४), (५) व (६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**सोलापूर-तुळजापूर-उस्मानाबाद रेल्वे मार्गासाठी निधीची
तरतूद करण्याबाबत**

(४२) * २४१२६ श्री.सुभाष देशमुख (सोलापूर दक्षिण), श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (तुळजापूर) सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) तुळजापूर (जि. उस्मानाबाद) येथे तुळजाभवानी मातेच्या दर्शनासाठी स्थानिक तसेच इतर राज्यातूनही मोठ्या प्रमाणात भाविक येत असतात तथापि येथे रेल्वेची सुविधा नसल्याने भाविकांची गैरसोय होत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सोलापूर-तुळजापूर-उस्मानाबाद मार्गाच्या प्रकल्पाचे सर्वेक्षण व भूसंपदान होऊन सोलापूर-तुळजापूर-उस्मानाबाद, नांदेड-वर्धा आणि नगर-बीड-परळी या तीन रेल्वे मार्गासाठी रुपये ९०१ कोटीची तरतूद करण्यात आली आहे हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, राज्य शासनाने अहमदपुर-बीड-परळी वैजनाथ वर्धा-यवतमाळ-नांदेड या रेल्वे मार्गासाठी एकुण येणाऱ्या खर्चाच्या निधीपैकी ५० टक्के निधी उपलब्ध करून दिलेला असताना सोलापूर-तुळजापूर-उस्मानाबाद या महत्वाकांक्षी रेल्वे मार्गासाठी ५० टक्के निधी अद्याप पर्यंत उपलब्ध न करण्याची कारणे काय आहेत,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने या मार्गासाठी ५० टक्के निधी उपलब्ध करून देण्याच्यादृष्टीने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. अनिल परब : (१) होय.

(२), (३) व (४) वर्धा-यवतमाळ-नांदेड या रेल्वेप्रकल्पासाठी राज्य शासनाने आर्थिक सहभाग देण्यास सन २०१० मध्ये मान्यता दिलेली आहे. तसेच अहमदनगर-बीड-परळी या रेल्वे प्रकल्पासाठी राज्य शासनाने आर्थिक सहभाग देण्यास सन २००९ मध्ये मान्यता दिलेली आहे. सोलापूर-तुळजापूर-उस्मानाबाद या रेल्वे प्रकल्पाचा खर्च रु. ९०४.९२ कोटी एवढा असून हा प्रकल्प संपूर्णतः केंद्र शासनाच्या आर्थिक सहभागाने करण्यास केंद्र शासनाने दि. ०७/०२/२०१९ चे आदेशान्वये मान्यता दिलेली आहे. सन २०२०-२१ या आर्थिक वर्षासाठी केंद्र शासनाने सोलापूर-तुळजापूर-उस्मानाबाद प्रकल्पासाठी रु. २० कोटी इतका नियतव्यय ठेवला असल्याचे कळविलेले आहे. वर्धा-यवतमाळ-नांदेड आणि अहमदनगर-बीड-परळी या रेल्वे प्रकल्पासाठी राज्य शासनाने सन २०२०-२१ वर्षासाठी रु. ३८५ कोटी तरतूद केलेली आहे. सोलापूर-तुळजापूर-उस्मानाबाद रेल्वे मार्ग संपूर्णतः केंद्र शासनाच्या आर्थिक सहभागाने होणार असल्याने राज्य शासनाने निधी देण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**उपाहारगृहांना औद्योगिक दराने वीज शुल्क आकारण्याच्या
निर्णयाचा फेरविचार करण्याबाबत**

(४३) * २३१७४ श्री.देवेंद्र फडणवीस (नागपूर दक्षिण पश्चिम), श्री.चंद्रकांत (दादा) पाटील (कोथरुड), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.सुभाष देशमुख (सोलापूर दक्षिण), श्री.राम कदम (घाटकोपर पश्चिम), श्री.अभिमन्यु पवार (औसा) : सन्माननीय पर्यटन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पर्यटन व्यवसायाला मदत करण्यासाठी दिनांक १ एप्रिल, २०२१ पासून उपाहारगृह व्यावसायिकांना व्यावसायिक दराऐवजी औद्योगिक दराने वीज दर व वीज शुल्क आकारण्याचा निर्णय पर्यटन विभागाने जाहीर केला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, कोणत्या ग्राहकांना कोणत्या गटाचे वीज दर लावायचे याचा निर्णय घेण्याची बाब राज्य वीज नियामक आयोगाच्या अखत्यारीतील आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, विद्युतदराच्या बाबतीत प्रति युनिट ३ रुपये तूट येणार असून विद्युत शुल्काचा दर १४ टक्के कमी होणार असून या निर्णयामुळे महावितरणला महसूल मिळणार नसल्याने याची भरपाई करण्यासाठी शासनाला निधी द्यावा लागेल, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, महावितरणला द्याव्या लागणाऱ्या भरपाईसंदर्भात अंदाजित खर्चाचा कोणताच विचार न करता किंबहुना त्यासंबंधी ऊर्जा अथवा वित्त विभागाशी चर्चा न करताच पर्यटन विभागाने परस्पर हा निर्णय जाहीर केल्याने तसेच शासनाकडून महावितरणला वरीलप्रमाणे निधी न दिल्यास महावितरणला होणारी तूट सर्वसामान्य घरगुती ग्राहकांकडून दरवाढीच्या स्वरूपात भरून काढावी लागणार आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, त्यामुळे याचा अतिरिक्त बोजा सर्वसामान्य घरगुती वीजग्राहकांवर पडणार असल्याने सदर निर्णय रद्द करून उपाहारगृहांना अन्य राज्यांप्रमाणेच व्यवसायिक दराने वीज आकारणी करण्याच्या दृष्टीने शासनाने कोणती कार्यवाही वा उपाययोजना केली वा करण्यात येणार आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. आदित्य ठाकरे : (१) केंद्र शासनाच्या पर्यटन मंत्रालयाकडे नोंदणीकृत असलेल्या हॉटेल व्यावसायिकांकडून दि.१/४/२०२१ पासून वीज दर व वीज शुल्क औद्योगिक दराने आकारण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे. तसेच केंद्र शासनाच्या पर्यटन मंत्रालयाकडे नोंदणीकृत नसलेल्या हॉटेल व्यावसायिकांनी किमान मुलभूत दर्जा प्राप्त करण्यासाठी राज्य शासनाने विहित केलेल्या निकषांची पूर्तता केल्यानंतर औद्योगिक दराने कर / शुल्क आकारणी करण्याचा निर्णय करण्यात आला आहे.

(२) होय.

(३), (४), (५) व (६) सर्व संबंधित विभागांचे अभिप्राय घेऊन मा. मंत्रीमंडळाच्या मान्यतेने सदर निर्णय घेण्यात आला आहे.

हिंगोली जिल्ह्यातील धान्याचा अपहार करणाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत

(४४) * २३४३२ श्री.तान्हाजी मुटकुळे (हिंगोली), श्रीमती सीमा महेश हिरे (सीमाताई) (नाशिक पश्चिम) : सन्माननीय अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) हिंगोली जिल्ह्यातील रास्तभाव दुकानदाराशी संगनमत करून तत्कालीन तहसिलदार, नायब तहसिलदार आणि गोदाम पाल यांनी ऑफलाईन पध्दतीने नियतनापेक्षा १६ हजार २६७ क्विंटल धान्य पुरवठा करून सुमारे ४ कोटी ६९ लाख रुपयांचा अपहार केल्याचे माहिती अधिकारात माहे जानेवारी, २०२१ च्या दुसऱ्या आठवड्यात निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, हिंगोली तहसिल कार्यालयांतर्गत स्वस्त धान्य दुकानदाराशी संगनमत करून जानेवारी, २०१९ ते जुलै, २०१९ या कालावधीमध्ये ऑफलाईन पध्दतीने नियतनापेक्षा जास्त ११ हजार ३७७ क्विंटल गहू व ४ हजार ८९० क्विंटल तांदूळ असा एकूण १६ हजार २६७ क्विंटल धान्याचा अपहार केल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर प्रकरणी चौकशी करण्यात आली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने यातील दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. छगन भुजबळ : (१) अंशतः खरे आहे.

(२) अंशतः खरे आहे.

(३) सदर प्रकरणात एका पेक्षा जास्त अधिकारी व कर्मचारी यांचा समावेश असल्याने महाराष्ट्र नागरी सेवा (शिस्त व अपिल) १९७९ चे नियम ८ व १२ नुसार संयुक्त विभागीय चौकशीचा प्रस्तावावर प्रशासकीय कार्यवाही करण्यात येत आहे तसेच संबंधित रास्तभाव दुकानदारांमार्फत अधिकच्या झालेल्या धान्य वाटपाबाबत वसुली करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील ३० टक्क्यांपेक्षा कमी भारमान असलेल्या एसटी बसच्या फेऱ्या रद्द करण्याचे आदेश मागे घेण्याबाबत

(४५) * २०४४० श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व), श्रीमती मेघना साकोरे बोर्डीकर (जिंतूर), श्री.संजय केळकर (ठाणे), श्री.जयकुमार रावल (शिंदखेडा), श्री.पराग शाह (घाटकोपर पूर्व), श्री.मंगेश चव्हाण (चाळीसगाव), श्री.सचिन कल्याणशेट्टी (अक्कलकोट), श्री.संतोष दानवे (भोकरदन), अॅड.राहुल ढिकले (नाशिक पूर्व), अॅड.पराग अळवणी (विलेपार्ले), कॅप्टन आर. सेल्वन (सायन-कोळीवाडा), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.राम सातपुते (माळशिरस), श्री.राजेश पवार (नायगांव), श्री.गणपत गायकवाड (कल्याण पूर्व), श्री.संजय सावकारे (भुसावळ), श्री.चंद्रकांत (दादा) पाटील (कोथरुड), श्रीमती माधुरी मिसाळ (पर्वती), श्री.बंटी भांगडिया (चिमूर), श्रीमती मंदा म्हात्रे (बेलापूर) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील ३० टक्क्यांपेक्षा कमी भारमान असलेल्या एसटीच्या फे-या रद्द करण्याचे आदेश एसटी महामंडळाने काढले असल्याचे माहे डिसेंबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, दुर्गम-अतिदुर्गम भागातील कमी मनुष्य वस्ती असलेल्या खेड्यातील तसेच वाड्यांवरील सामान्य नागरिक गाव-तालुका व जिल्ह्यांत एस टी बसनेच प्रवास करत असल्याने अशा कमी भारमानाच्या फे-या रद्द झाल्यास गावक-यांना प्रवास करण्यास अडचणी निर्माण होण्याची शक्यता आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, आताच्या काळात सामान्य नागरीकांना खासगी वाहनाने प्रवास करणे खर्चिक असल्याने एसटी महामंडळाने घेतलेल्या निर्णयाचा फेरविचार करून दुर्गम-अतिदुर्गम भागातील एसटीच्या फे-या रद्द न करण्यासाठी शासनाने कोणता निर्णय घेतला आहे वा घेण्यात येणार आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. अनिल परब : (१) हे खरे नाही.

३०% पेक्षा कमी भारमानाच्या फेऱ्या रद्द करण्याबाबतचे आदेश राज्य परिवहन महामंडळाद्वारे निर्गमित करण्यात आलेले नाहीत.

(२) व (३) राज्यातील दुर्गम-अतिदुर्गम भागातील कमी लोकसंख्या असलेल्या खेड्यातील, वाडीतील राज्य परिवहन महामंडळाच्या बसफेऱ्या नियमित चालविण्यात येत आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

हदगांव (जि.नांदेड) येथे गुटखा जप्त केल्याबाबत

(४६) * २३४०६ डॉ.तुषार राठोड (मुखेड) : सन्माननीय अन्न व औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) हदगांव (जि.नांदेड) येथे अन्न व औषध प्रशासनाच्या विशेष टास्क फोर्सने धाड टाकून ३६ लक्ष रुपयांचा गुटखा जप्त केल्याचे दिनांक १७ डिसेंबर, २०२० रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, गुटखा विक्री व साठा केल्याप्रकरणी दोन व्यापाऱ्यांविरुद्ध हदगांव पोलीस ठाण्यात गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. राजेंद्र शिंगणे : (१) व (२) खरे आहे.

(३) सदर प्रकरणी मे.आप्पा गोळी भांडार, एस.बी.आय बँकेजवळ, हदगाव ता.हदगाव जि.नांदेड येथील एका इसमाविरुद्ध पोलीस स्टेशन, हदगाव जि.नांदेड येथे एफ.आय.आर. क्रमांक ०२७०/२०२० दि. १८.१२.२०२० दाखल करण्यात आला आहे. तसेच रज्जानगर, हदगाव ता.हदगाव जि.नांदेड येथील एका इसमाविरुद्ध पोलीस स्टेशन, हदगाव जि. नांदेड येथे एफ.आय.आर. क्रमांक ०२७१/२०२० दि. १८.१२.२०२० दाखल करण्यात आला आहे.

उपरोक्त प्रकरणी अन्न व औषध प्रशासनातर्फे प्रतिबंधित अन्नपदार्थ (गुटखा व पानमसाला, सुगंधित सुपारी व सुगंधित तंबाखू) यांचे एकूण २९ नमुने

विश्लेषणासाठी घेवून अन्न व औषध प्रशासन प्रयोगशाळा, औरंगाबाद येथे विश्लेषणासाठी पाठविण्यात आले. सदर विश्लेषणाचे अहवाल प्राप्त झाले असून मा.अन्न सुरक्षा आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य यांचे दि. १५.०७.२०२० रोजीच्या अधिसूचनेनुसार सदरचे २९ नमुने प्रतिबंधित असल्याचे घोषित केले आहे.

त्याअनुषंगाने संबंधितांवर अन्न सुरक्षा व मानके कायद्यानुसार चौकशी अंती कार्यवाही घेवून मा.न्यायालयात खटला दाखल करण्याची कारवाई करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अंबरनाथ (जि.ठाणे) तालुक्यातील ग्रामपंचायतीची पाणी व वीज देयके
खनिज व मुद्रांक शुल्क परतावा निधीमधून अदा करण्याबाबत**

(४७) * २३८०१ श्री.गणपत गायकवाड (कल्याण पूर्व) : सन्माननीय पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ढोके, पोसरी, शेलारपाडा, नाव्हेन, नेवाळीपाडा (ता.अंबरनाथ, जि.ठाणे) या ग्रामपंचायतीमधील मुख्यमंत्री ग्रामीण पेयजल योजनेअंतर्गत निधी मंजूर करण्यात आला असून अनेक गावांमधील पाणी योजनांची वीज देयके व महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाची पाणी देयके थकीत असल्यामुळे या गावांमध्ये मुख्यमंत्री ग्रामीण पेयजल योजनेची कामे सुरु झाली नाहीत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, थकीत वीज देयके, पाणी देयकांचा दंड व व्याज माफ केले तरी सुद्धा सदर देयके भरण्याची ग्रामपंचायतीची आर्थिक कुवत नसल्याने दंड व व्याज माफ करून मुळ देयके भरण्यासाठी गौण खनिज व मुद्रांक शुल्क परतावा निधीमधून आर्थिक मदत करावी अशी मागणी स्थानिक नागरिकांनी व लोकप्रतिनिधींनी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने उक्त गावांमधील पाणी योजनांची थकीत वीज देयके व महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाची पाणी बिले गौण खनिज व मुद्रांक शुल्क परतावा निधीमधून अदा करणेबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गुलाबराव पाटील : (१) हे अंशतः खरे आहे.

पोसरी, शेलारपाडा, नाऱ्हेन, नेवाळीपाडा या गावांचा समावेश राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रम सन २०१८-१९ व २०१९-२० च्या वार्षिक कृती आराखड्यामध्ये करण्यात आला होता. सदर गावांकरीता महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाची मुख्य जलवाहिनी शाश्वत स्रोत आहे. परंतु ग्रामपंचायतीची पाणी देयके थकीत असल्याने वाढीव लोकसंख्येकरीता महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाकडून नवीन नळ कनेक्शन मंजूर होत नसल्याने सदर योजना रद्द करण्यात आल्या. सद्यःस्थितीत उपरोक्त सर्व ग्रामपंचायतींना महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळामार्फत अस्तित्वातील नळ जोडणीमधून पाणी पुरवठा सुरु आहे.

खरड ग्रामपंचायती अंतर्गत ढोके गावामध्ये विंघन विहिरीवर आधारीत स्वतंत्र नळ पाणी पुरवठा योजना असून तेथे महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाची नळ जोडणी नाही.

(२) हे खरे आहे.

(३) नेवाळी, पोसरी व नाऱ्हेन या ग्रामपंचायती अंतर्गत महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाच्या पाईपलाईनवरून टॅपिंगद्वारे थेट पाणी पुरवठा होत असल्याने व त्यासाठी वीजेचा वापर होत नसल्याने वीज देयक थकबाकी नाही. तसेच खरड ग्रामपंचायती अंतर्गत पाणी योजनेची वीज देयक थकबाकी प्रलंबित नाही. सदर ग्रामपंचायतीमध्ये पाणी देयक थकबाकी ग्रामपंचायतीमार्फत पाणीपट्टी वसूली योग्य प्रमाणात होत नसल्याने झालेली आहे.

दिनांक १४.०७.२००४ रोजीच्या शासन परिपत्रकामध्ये, "पाणीपट्टीची आकारणी योजनेवरील खर्चाच्या प्रमाणात करून ती वसूल करून योजनेचा देखभाल खर्च तसेच पाणीपट्टी आणि वीज बीले त्यातूनच भागवावीत. यासाठी शासन अनुदानावर अवलंबून राहणे अयोग्य असून, अन्य उत्पन्नातून त्यावर खर्च करणे यापुढे अनियमितता समजण्यात येईल," असे नमूद आहे. त्यानुसार ग्रामपंचायतीस मिळणारे गौण खनिज व मुद्रांक शुल्क परतावा निधीमधून थकीत पाणीपट्टीची देयके अदा करता येत नाहीत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबई व पिंपरी-चिंचवड (पुणे) शहरातील शाळांकडून कोरोना काळात
अतिरिक्त शुल्क वसूली केल्याबाबत

(४८) * २०१६४ अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.संजय केळकर (ठाणे), श्री.लक्ष्मण जगताप (चिंचवड), श्री.जयकुमार रावल (शिंदखेडा), श्री.पराग शाह (घाटकोपर पूर्व), श्रीमती माधुरी मिसाळ (पर्वती), श्री.संतोष दानवे (भोकरदन), कॅप्टन आर. सेल्वन (सायन-कोळीवाडा), श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व), श्री.मंगेश चव्हाण (चाळीसगाव), अॅड.राहुल ढिकले (नाशिक पूर्व), अॅड.पराग अळवणी (विलेपार्ले), श्री.राम सातपुते (माळशिरस), श्री.गणपत गायकवाड (कल्याण पूर्व), श्री.राहुल कुल (दौंड), श्री.बंटी भांगडिया (चिमूर), श्रीमती मंदा म्हात्रे (बेलापूर), श्री.सुरेश (राजूमामा) भोळे (जळगाव शहर) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोरोना काळात पालकांची आर्थिक परिस्थिती खालावलेली असतानाही मुंबईतील तसेच पिंपरी-चिंचवड (पुणे) शहरातील बहुतांश एस.एस.सी, आय.सी.एस.सी व सी.बी.एस.ई. बोर्डाच्या शाळांकडून अतिरिक्त शुल्क वसूली केली जात असल्याचे माहे डिसेंबर, २०२० मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, ज्या सुविधांचा विद्यार्थी वापर करित नाहीत किंवा आवश्यक नाही अशा सुविधांची शुल्क वसूली शाळा प्रशासन करित असल्याच्या तक्रारी पालकांनी स्थानिक शिक्षण विभागाच्या अधिकाऱ्यांकडे केल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, कोरोना काळातही शाळांकडून शालेय बस शुल्क, प्रयोगशाळा साहित्य, क्रिडा व सांस्कृतिक कार्यक्रम शुल्क न भरल्यास व ऑनलाईन शाळा सुरु असतांना तिमाही शुल्कही उशीरा भरले तर शाळेचे डीजीटल अॅप्लीकेशन विद्यार्थ्यांना वापर देणार नाही असा इशारा शाळांनी पालकांना दिला असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(४) असल्यास, ऑनलाईन शिक्षणाचा खर्च हा नियमित शुल्कांपेक्षा अधिक असून हा भार नेहमीपेक्षा वाढला असून कोरोना काळात पालकांवर लादलेल्या अतिरिक्त शुल्कांमध्ये सवलत देण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,

(५) असल्यास, अतिरिक्त शुल्क भरण्याकरीता पालकांवर दबाब टाकणाऱ्या संस्थांवर शासनाने कोणती कारवाई केली आहे वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. वर्षा गायकवाड : (१) (२) व (३) अंशतः खरे आहे.

(४) शासन निर्णय दि.८ मे २०२० अन्वये सूचना देण्यात आल्या होत्या.

(५) व (६) शासनाचे दि. ८ मे २०२० रोजीच्या शासन निर्णयास मा. उच्च न्यायालय, मुंबई यांनी दि.२६ जून २०२० रोजीच्या आदेशान्वये अंतरिम स्थगिती दिली असून सदयःस्थितीत प्रकरण न्यायप्रविष्ट आहे.

सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील उपप्रादेशिक कार्यालयात झालेला गैरव्यवहार

(४९) * २२६८७ श्री.प्रमोद (राजू) रतन पाटील (कल्याण ग्रामीण) : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात गत दोन वर्षांपासून वाहनांची नोंदणी ऑनलाइन प्रणालीवर होत असून वाहन खरेदी झाल्यानंतर त्या वाहनाची नोंदणी प्रक्रिया व कराची रक्कम ऑनलाईन पूर्ण होऊन वाहनाचे पासिंग होते व त्या वाहनाचा नंबर पडून ऑनलाईन प्रक्रिया पूर्ण झाल्यानंतर त्या वाहनाचे स्मार्ट कार्ड असलेले आर.सी. बुक वाहन मालकांना आर.टी.ओ. कार्यालयातील अधिकृत केलेल्या संबंधित कंपनीमार्फत दिले जात असून सदर ऑनलाइन प्रक्रिया संगणक प्रणालीवरील पाच टप्प्यात केली जाते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सिंधुदुर्ग जिल्ह्याच्या उपप्रादेशिक कार्यालयात ६३ वाहनांची नोंदणी प्रक्रिया ऑनलाइन पूर्ण झाल्यानंतर वाहन मालकांना वाहनाचे पासिंग होऊन कराची रक्कम न भरता आर.सी. बुक देण्यात आल्यामुळे ऑनलाइन नोंद करताना सुमारे कोट्यवधी रुपयांचा गैरव्यवहार झाला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, एजंट, आर.टी.ओ. कार्यालय तसेच ऑनलाइन सेवा पुरविणाऱ्या संस्थांच्या संगनमताने सदर गैरव्यवहार करण्यात आला असून आणखी २० गाड्यांच्या हिशोबात गैरव्यवहार व कागदपत्रेही गहाळ झाल्याचे पोलिसांच्या प्राथमिक चौकशीत निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, अशाच प्रकारे राज्यातील इतर जिल्ह्यातही मोठ्या प्रमाणावर गैरव्यवहार झाल्याची शक्यता पोलिसांनी व्यक्त केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. अनिल परब : (१) होय.

(२) व (३) माहे ऑक्टोबर २०२० मध्ये उप प्रादेशिक परिवहन कार्यालय, सिंधुदुर्ग येथील वाहन ४.० प्रणालीवरील संगणकीय अभिलेख्यावर वाहन नविन असतानाही तसेच वाहनाच्या मुळ चॅसिस क्रमांकामध्ये वेगवेगळ्या प्रकारे फेरफार करून वाहने अन्य मार्गाने बॅकलॉग एन्ट्री करून वाहनांचा कर व नोंदणी शुल्क न भरता वाहनांची नोंद घेतल्याचे निदर्शनास आले आहे. अशा प्रकारच्या एकूण १०६ वाहनांपैकी १७ वाहनांचे नोंदणी शुल्क व कर भरलेला आहे तर उर्वरीत ८९ वाहनांचे नोंदणी शुल्क व कर भरण्यात आलेला नाही.

सिंधुदुर्गनगरी पोलीस ठाणे येथे नोंदणी प्रक्रिया करणा-या प्रतिनिधी विरोधात गुन्हा र. न. ००२५, दि.०८.०८.२०२० अन्वये गुन्हा दाखल केला आहे.

(४) राष्ट्रीय सूचना केंद्र यांचे कडील प्राप्त माहितीनुसार राज्यभरात अशी २३२ प्रकरणे असून याबाबत परिवहन आयुक्त कार्यालयामार्फत सखोल चौकशी करण्यात येत आहे.

(५) उप प्रादेशिक परिवहन कार्यालय, सिंधुदुर्ग या कार्यालयातील प्रकरणी उप प्रादेशिक परिवहन अधिकारी, रत्नागिरी यांच्या अध्यक्षतेखाली चौकशी समिती नेमण्यात आली होती. सदर चौकशी समितीच्या अहवालानुसार उप प्रादेशिक परिवहन कार्यालय, सिंधुदुर्ग कार्यालयातील ५ कर्मचा-यांना निलंबित करण्यात आले आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

तेल्हारा (जि.अकोला) येथील रास्त धान्य दुकानदारावर कारवाई न करण्यासाठी लिपिकाने ७५ हजार रुपयांची मागणी केल्याबाबत

(५०) * २२१३७ श्री.गोवर्धन मांगीलाल शर्मा (उर्फ) लालाजी (अकोला पश्चिम) : सन्माननीय अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) तेल्हारा (जि.अकोला) येथील एका रास्त भाव धान्य दुकानदारावर तेल्हारा तहसील मधील लिपिकाने कारवाई केली असून गुन्हा दाखल न करण्यासाठी

७५ हजार रुपयांची मागणी केल्याचा आरोप रास्त भाव धान्य दुकानदाराने केल्याचे माहे जानेवारी, २०२१ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू प्रकरणी रास्त धान्य दुकानदाराने विभागीय आयुक्त, अमरावती यांच्याकडे तक्रार केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व चौकशीनुसार दोषी असलेल्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. छगन भुजबळ : (१) होय, तेल्हारा येथील एका रास्तभाव धान्य दुकानदारावर कारवाई करून गुन्हा दाखल न करण्यासाठी ७५ हजार रुपयांची मागणी केल्याचा आरोप रास्तभाव दुकानदाराने केलेला आहे.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) सदर तक्रारीच्या अनुषंगाने तहसिलदार, तेल्हारा यांनी स्थापन केलेल्या तपासणी पथकाने दुकानाची तपासणी केली असता तसेच संबंधित अधिकारी/कर्मचारी यांनी दिलेल्या गृहभेटीनुसार धान्याचा अपहार झाल्याचे आढळून आले आहे. तसेच फेरतपासणी अहवालामध्ये सुध्दा धान्याचा अपहार झाल्याचे दिसून आले आहे. याबाबत पो.स्टे., तेल्हारा येथे गुन्हा नोंद करण्यात आला आहे. रास्तभाव धान्य दुकानदारावर कारवाई करून गुन्हा दाखल न करण्यासाठी ७५ हजार रुपयांची मागणी लिपिकाने केल्याचा आरोप हा तथ्यहीन असल्याचा आणि अशी कोणत्याच प्रकारची मागणी कोणत्याही कर्मचा-याने केलेली नसल्याचे तहसिलदार, तेल्हारा यांनी नमूद केले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**सोलापूर जिल्ह्यात शालेय पोषण आहार वाटपात
झालेल्या गैरव्यवहाराबाबत**

(५१) * २२१६३ श्री.राम सातपुते (माळशिरस) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) कोरोना महामारीमुळे शालेय पोषण आहार धान्याच्या स्वरूपात दिला जात असल्याने सोलापूर जिल्ह्यात पोषण आहार विभागात कोट्यवधी रुपयांचा गैरव्यवहार झाल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सर्वोच्च न्यायालयाने संबंधित विभागाला निर्देश दिले असून देखील जिल्हा परिषद पोषण आहार विभागाने डाळ व तेलाचा पुरवठा पुरेशा प्रमाणात केला नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, आहारात ४:१ असे प्रमाण असणे आवश्यक असतांना विभागाने उल्लंघन करून ते प्रमाण १०:१ असे केले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, मुलांना पाचशेपेक्षा कमी उष्मांकाचे धान्य देऊन विभागाने सर्वोच्च न्यायालयाच्या आदेशाचे उल्लंघन केले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार गैरव्यवहार करणाऱ्यांविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. वर्षा गायकवाड : (१) हे खरे नाही.

(२) शालेय पोषण आहार योजनेतर्गत पात्र विद्यार्थ्यांना अनुज्ञेय खर्च मर्यादेच्या प्रमाणातच धान्यादी मालाचे वाटप करण्यात आले आहे.

(३) व (४) हे खरे नाही.

(५) व (६) प्रश्न उद्भवत नाही.

महर्षी विद्यामंदिर बेला (ता.जि. भंडारा) या शाळेची

मान्यता रद्द करण्याबाबत.

(५२) * २१६४१ श्री.नरेंद्र भोंडेकर (भंडारा) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महर्षी विद्यामंदिर बेला (ता.जि. भंडारा) या शाळेच्या व्यवस्थापन आणि प्रशासनामार्फत लॉकडाऊन काळात विद्यार्थ्यांनी फी न भरल्याने परीक्षेपासून

वंचित ठेवणे, जबरदस्तीने फी वसुली करणे, लोकप्रतिनिधींशी वाद घालणे तसेच इयत्ता ९ वी पासून पुढच्या वर्गांना ऑनलाईन वर्ग घेण्यास शासनाची परवानगी असतांना बेकायदेशीररित्या इयत्ता ५ वी पासून ऑनलाईन वर्ग घेण्यात येत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याप्रकरणी स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी आक्षेप घेतला असता शाळा व्यवस्थापनामार्फत त्यांच्यावर फौजदारी गुन्हे दाखल केले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी लोकप्रतिनिधींनी शाळेच्या गैरप्रकारावर आळा घालून लोकप्रतिनिधींशी बेजवाबदारपणे वागणे व त्यांचा अवमान केल्याप्रकरणी शाळेची मान्यता रद्द करण्याची मागणी शालेय शिक्षण मंत्री यांना दिनांक ६ जानेवारी, २०२१ रोजी वा त्या सुमारास लेखी निवेदनाद्वारे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, शालेय शिक्षण मंत्री यांनी दिनांक ६ जानेवारी, २०२१/जा.प.क्र. २०२१/११५ नुसार उपसंचालक, शालेय शिक्षण विभाग नागपूर, शिक्षणाधिकारी माध्यमिक, भंडारा यांना सदर शाळेच्या गैरप्रकरणाबाबत सखोल चौकशी करून तात्काळ महर्षी विद्यामंदीर (ता. जि. भंडारा) या शाळेची मान्यता रद्द करण्यासंदर्भात अहवाल सादर करण्याचे निर्देश दिलेले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, सदर शाळेची चौकशी करण्यात येऊन चौकशीच्या अनुषंगाने अहवाल सादर करण्यात आला आहे काय व सदर अहवालानुसार शाळेवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. वर्षा गायकवाड : (१) अंशतः खरे आहे.

(२) व (३) होय.

(४) अंशतः खरे आहे.

(५) व (६) शिक्षणाधिकारी (निरंतर शिक्षण) जिल्हा परिषद, भंडारा यांनी चौकशी करून विभागीय शिक्षण उपसंचालक, नागपूर विभाग, नागपूर यांना चौकशी अहवाल सादर केला असून या चौकशी अहवालाची उपसंचालक स्तरावर तपासणी करण्यात येत आहे.

**राज्यातील औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमधील तासिका तत्वावरील
निदेशकांचे वेतन प्रदान करण्याबाबत**

(५३) * २११९२ श्री.सुधीर मुनगंटीवार (बल्लारपूर) सन्माननीय कौशल्य विकास, रोजगार व उद्योजकता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमध्ये कार्यरत तासिका तत्वावरील निदेशकांचे कोरोना महामारीच्या कालावधीतील वेतन देण्यात आलेले नसल्याने, त्यांना आर्थिक अडचणींचा सामना करावा लागत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, तासिका तत्वावरील निदेशकांचे मानधन प्रदान करण्यासाठी अंदाजे ३० कोटी रू. निधीची आवश्यकता आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, लोकप्रतिनिधी यांनी दिनांक ०८ जून, २०२०, दिनांक २९ ऑगस्ट, २०२० व दिनांक २४ सप्टेंबर, २०२० रोजी लेखी निवेदने सादर केली आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त निवेदनाच्या अनुषंगाने औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमधील तासिका तत्वावरील निदेशकांचे वेतन प्रदान करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. नवाब मलिक : (१) व (२) हे अंशतः खरे आहे. तासिका तत्वावरील निदेशकांचे माहे मार्च, २०२१ पर्यंतचे मानधन अदा करण्यासाठी रू. १९.४४ कोटी इतक्या निधीची आवश्यकता आहे.

(३) होय, हे खरे आहे.

(४) तासिका तत्वावरील कर्मचाऱ्यांचे मानधन अदा करण्याकरीता वित्त विभागास अर्थसंकल्पीय अधिवेशन २०२१ साठी पुरवणी मागणी प्रस्ताव सादर करण्यात आलेला आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

ऊसतोड कामगार, वीटभट्टी, दगडखाण व बांधकाम क्षेत्रात काम
करणाऱ्या स्थलांतरित मजुरांच्या मुलांच्या प्राथमिक
शिक्षणाची व्यवस्था करण्याबाबत

(५४) * २०६९५ श्री.दिपक चव्हाण (फलटण), श्री.अनिल पाटील (अमळनेर), श्री.धर्मरावबाबा आत्राम (अहेरी), श्री.नितीन अर्जुन (ए.टी.) पवार (कळवण), श्री.सुनिल भुसारा (विक्रमगड), श्री.दौलत दरोडा (शहापूर), श्री.दिलीप मोहिते-पाटील (खेड आळंदी), श्री.अशोक पवार (शिरूर), श्री.चेतन तुपे (हडपसर), श्री.बाळासाहेब आजबे (आष्टी), श्री.बबनराव शिंदे (माढा), श्री.यशवंत माने (मोहोळ), श्री.शेखर निकम (चिपळूण), श्री.राजेश नरसिंगराव पाटील (चंदगड), श्रीमती सुमन पाटील (तासगाव - कवठेमहाकाळ), श्री.अबू आजमी (मानखूर्द शिवाजीनगर), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), अॅड.पराग अळवणी (विलेपार्ले), कॅप्टन आर. सेल्वन (सायन-कोळीवाडा), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.पराग शाह (घाटकोपर पूर्व), श्री.राम सातपुते (माळशिरस), श्री.संदिप क्षिरसागर (बीड), श्री.योगेश सागर (चारकोप) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात ऊसतोड कामगार, वीटभट्टी, दगडखाण तसेच बांधकाम क्षेत्रात राबणाऱ्या स्थलांतरित मजुरांच्या मुलांचे शिक्षण गेल्या १० महिन्यांपासून बंद असून स्थलांतरित मजुरांची सुमारे आठ ते दहा लाख मुले कोरोना महामारीत शिक्षणापासून वंचित राहिले असल्याचे माहे जानेवारी, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, कोरोनामुळे शाळा बंद असल्यामुळे स्थलांतरित मुलांना शालेय पोषण आहार, मास्क, सॅनिटायझर, पाठ्यपुस्तके व शैक्षणिक साहित्य मिळत नसल्याचेही निदर्शनास आले आहे हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, एकूण १० लाख मुलांना शिक्षण प्रवाहात आणण्यासाठी भ्रमणध्वनी आणि इंटरनेट जोडणी अभावी ऑनलाईन ऐवजी ऑफलाईन शिक्षण द्यावे अशी मागणी सामान्य नागरीक, लोकप्रतिनिधी व सेवाभावी संस्था यांच्यामार्फत करण्यात येत आहे हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, ग्रामीण भागातील शाळा सुरु झाल्यानंतरही शाळेतील पट संख्या निम्म्याने कमी झाल्याचे निदर्शनास आले आहे हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. वर्षा गायकवाड : (१) व (२) हे खरे नाही.

”शाळा बंद तरी शिक्षण सुरू“ ह्या उपक्रमाखाली विविध online व offline मार्गाने, तसेच पाठ्यपुस्तकांचे १००% वाटप करून शिक्षण सुरू ठेवण्यात आले आहे.

(३) अंशतः खरे आहे.

काही नागरिक, लोकप्रतिनिधींकडून अशा प्रकारची मागणी करण्यात आली आहे.

(४) हे खरे नाही.

शासनाने प्राथमिक शाळा सुरू करण्यास परवानगी दिल्यानंतर विद्यार्थी शाळेस येण्याची सुरुवात होईल अशी अपेक्षा आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

तारापूर औद्योगिक वसाहतीमधील सामुदायिक सांडपाणी प्रक्रिया केंद्र बंद करण्याचे दिलेले आदेश

(५५) * २१२८५ श्री.अबू आजमी (मानखूर्द शिवाजीनगर), श्री.राजेश रघुनाथ पाटील (बोईसर), श्री.क्षितीज ठाकूर (नालासोपारा), श्री.हितेंद्र ठाकूर (वसई) : सन्माननीय पर्यावरण व वातावरणीय बदल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) तारापूर (जि.पालघर) औद्योगिक वसाहतीमधील सामुदायिक सांडपाणी प्रक्रिया केंद्रांमधून सोडण्यात येणारे दूषित पाणी समुद्रात ७.१ कि.मी. सोडण्याचे बंधनकारक असतांना केवळ ५०० मी अंतरावर सोडण्यात येत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास सदर सांडपाणी प्रक्रिया केंद्र कार्यक्षमतेने चालत नसल्याने प्रदूषण मंडळाने संबंधित केंद्र बंद करण्याचे आदेश दिले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर केंद्राशी सलग्न २२५ उद्योगांवर या आदेशाचा परिणाम होणार असल्याचे दिनांक १४ जानेवारी, २०२१ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, या उद्योगांकडून दूषित पाणी सोडण्यात येत असल्याने खाडी क्षेत्रातील पर्यावरणाला हानी पोहचत आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (५) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. आदित्य ठाकरे : (१) हे अंशतः खरे आहे.

• तारापूर (जि. पालघर) औद्योगिक वसाहतीमधील सामुदायिक सांडपाणी प्रक्रिया केंद्रामधून सोडण्यात येणारे प्रक्रियाकृत सांडपाणी समुद्रात ७.१ कि.मी. अंतरावर सोडण्याकरिता टाकण्यात येणाऱ्या पाईपलाईनचा प्रस्ताव मान्यतेसाठी राष्ट्रीय किनारा व्यवस्थापन प्राधिकरणाकडे सादर करण्यात आला आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) हे अंशतः खरे आहे.

(४) हे अंशतः खरे आहे.

(५) • महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळामार्फत तारापूर (जि.पालघर) औद्योगिक वसाहतीमधील सामुदायिक सांडपाणी प्रक्रिया केंद्रास दिलेल्या भेटीदरम्यान आढळून आलेल्या त्रुटींच्या आधारे महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळामार्फत दिनांक १२/०१/२०२१ रोजी २५ द.ल.लि. क्षमतेच्या सांडपाणी प्रक्रिया केंद्रास बंदचे आदेश देण्यात आले होते. त्यापैकी १२.५ द. ल. लि. च्या प्लांटच्या स्थिरीकरण (Stabilisation) करण्याचे काम चालू आहे. यामध्ये ७ ते ८ द.ल.लि. संप क्र. ३ व ४ ग्रॅव्हिटी लाईन मधून येते.

• तसेच नवीन ५० द.ल.लि. क्षमतेच्या सांडपाणी प्रक्रिया केंद्रापैकी २५ द.ल.लि. क्षमतेची यंत्रणा कार्यरत केली असून त्यामध्ये तारापूर औद्योगिक क्षेत्रातील ९ ते ११ द.ल.लि. औद्योगिक सांडपाणी प्रक्रियेसाठी वळविण्यात आले आहे. उर्वरित सांडपाण्याची वाहिणी जुन्या सामूहिक सांडपाणी प्रक्रिया केंद्रास जोडलेली असून सदरची वाहिणी नवीन ५० एम.एल.डी. सामूहिक सांडपाणी प्रक्रिया केंद्रामध्ये वळविण्याचे काम महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाकडून हाती घेण्यात आले आहे.

• तारापूर (जि.पालघर) औद्योगिक वसाहतीमधील सामुदायिक सांडपाणी प्रक्रिया केंद्राविरुद्ध ठाणे, पालघर येथील न्यायालयात खटला दाखल करण्यात आला आहे.

• तारापूर औद्योगिक परिसरातील प्रदूषणाच्या अनुषंगाने मा. हरित लवाद यांच्याकडे याचिका क्र. ६४/२०१६ दाखल प्रकरणी मा. लवादाने दि. २६.०९.२०१९ रोजी दिलेल्या निर्देशानुसार पर्यावरण नुकसान भरपाई मुल्यांकन करण्यासाठी गठीत करण्यात आलेल्या समितीने सादर केलेल्या प्रस्तावानुसार मा. लवादाने सामुदायिक सांडपाणी प्रक्रिया केंद्रास व १०२ दोषी उद्योगांवर दंड आकारण्याचे आदेश देण्यात आले आहेत. मा. लवादाच्या आदेशान्वये दंडाच्या ३०% रक्कम जमा करण्याबाबत महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळामार्फत संबंधित दोषी उद्योगांना कळविण्यात आले असून सदर कार्यवाही सुरु असून प्रकरण अद्यापि न्यायप्रविष्ट आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**ग्राहक तक्रारीशी संबंधित प्रलंबित प्रकरणे निकाली
काढणे व रिक्त पदे भरण्याबाबत**

(५६) * २०६७८ श्री.कालीदास कोळंबकर (वडाळा), श्री.लक्ष्मण जगताप (चिंचवड), श्री.देवेंद्र फडणवीस (नागपूर दक्षिण पश्चिम), श्री.चंद्रकांत (दादा) पाटील (कोथरुड), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.सुभाष देशमुख (सोलापूर दक्षिण), श्री.राम कदम (घाटकोपर पश्चिम), श्री.अभिमन्यु पवार (औसा), श्री.सचिन कल्याणशेट्टी (अक्कलकोट), श्री.गणपत गायकवाड (कल्याण पूर्व), श्री.संजय केळकर (ठाणे), श्री.नरेंद्र भोंडेकर (भंडारा), श्री.बंटी भांगडिया (चिमूर), श्री.राहूल कुल (दोंड), श्री.जयकुमार गोरे (माण), श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), अॅड.पराग अळवणी (विलेपार्ले), कॅप्टन आर. सेल्वन (सायन-कोळीवाडा) : सन्माननीय अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) देशात ग्राहक तक्रारीशी संबंधित प्रलंबित तक्रारीमध्ये देशांत महाराष्ट्र राज्य प्रथम क्रमांकावर असल्याने याबाबत शासनस्तरावर तात्काळ योग्य आदेश देण्याची आवश्यकता असून मा.मुख्यमंत्र्यांनी तात्काळ योग्य ते आदेश द्यावेत अन्यथा याबाबत उच्च न्यायालयात दाद मागावी लागेल असा गंभीर इशारा ग्राहक पंचायत, महाराष्ट्र प्रांत पदाधिकाऱ्यांनी एका निवेदनाद्वारे माहे नोव्हेंबर-डिसेंबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान शासनाला दिला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, केंद्र शासनाने दिनांक २ जुलै, २०२० पासून लागू केलेल्या नवीन ग्राहक संरक्षण कायद्याची राज्यात प्रभावीपणे अंमलबजावणी होत नसल्याने तसेच आयोगातील पदे रिक्त असल्यामुळे ४० हजारपेक्षा अधिक प्रकरणे प्रलंबित आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास राज्यातील मुंबई, ठाणे, सिंधुदुर्ग, नागपूर, हिंगोली, भंडारा, वर्धा आणि गडचिरोली या नऊ जिल्ह्यातील ग्राहक तक्रार निवारण आयोगाचे अध्यक्षपद रिक्त असल्याचे दिनांक २५ डिसेंबर, २०२० रोजी वा त्यासुमारास निर्देशनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) तसेच रायगड, रत्नागिरी, हिंगोली, अमरावती, यवतमाळ, गोंदिया व गडचिरोली येथील प्रत्येकी एक आणि मुंबई व सिंधुदुर्ग येथील प्रत्येकी दोन अशा अकरा जिल्हा ग्राहक न्यायालयातील सदस्यांची पदे रिक्त असून राज्य आयोग खंडपीठ आणि जिल्हा आयोगाच्या एकूण ४३ ग्राहक न्यायालयांपैकी २७ न्याय मंचात प्रबंधक पदेही रिक्त असल्याचे निर्देशनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने सदर रिक्त पदे भरण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. छगन भुजबळ : (१) ग्राहक पंचायत, पदाधिकाऱ्यांचे निवेदन प्राप्त नाही. तथापि, सदस्य, राज्य ग्राहक संरक्षण परिषद यांचे अशा आशयाचे निवेदन प्राप्त आहे.

(२) माहे डिसेंबर-२०२० अखेर राज्य ग्राहक तक्रार निवारण आयोगाकडील प्रलंबित ग्राहक तक्रारींची संख्या २२१४० तर राज्यातील एकूण ४० जिल्हा ग्राहक तक्रार निवारण आयोगातील प्रलंबित ग्राहक तक्रारींची संख्या ५१,७७७ एवढी आहे.

(३) एकूण ४० जिल्हा ग्राहक तक्रार निवारण आयोगापैकी मुंबई उपनगर, ठाणे, अतिरिक्त ठाणे, सिंधुदुर्ग, अतिरिक्त नागपूर, हिंगोली, भंडारा, वर्धा आणि गडचिरोली या जिल्हा आयोगातील अध्यक्ष पद रिक्त आहे. सदर: स्थितीत या रिक्त असलेल्या जिल्हा अध्यक्ष पदाचा अतिरिक्त कार्यभार लगतच्या जिल्हा आयोगाच्या अध्यक्षाकडे दि.१८.०१.२०२१ च्या अधिसूचनेअन्वये पुढील नियमित नियुक्ती होईपर्यंत देण्यात आलेला आहे.

(४) राज्यातील दक्षिण मुंबई, मध्य मुंबई, रायगड, रत्नागिरी, हिंगोली, अमरावती, यवतमाळ, गोंदिया व गडचिरोली येथील जिल्हा आयोगांमधील प्रत्येकी एक सदस्य पद रिक्त आहे. तर सिंधुदुर्ग आयोगातील २ सदस्य पदे रिक्त आहेत.

जिल्हा आयोगासाठी प्रबंधक गट-ब, राजपत्रित संवर्गाची ४० पदे मंजूर आहेत. त्यापैकी सरळसेवेने भरावयाची २० पदे व पदोन्नतीची ७ पदे अशी एकूण २७ पदे सद्यःस्थितीत रिक्त आहेत.

(५) ग्राहक संरक्षण अधिनियम, २०१९ अंतर्गत केंद्र शासनाने अधिसूचित केलेल्या नियमानुसार राज्य ग्राहक तक्रार निवारण आयोग व जिल्हा ग्राहक तक्रार निवारण आयोग यांच्या अध्यक्ष व सदस्य यांची नियुक्ती त्यासंदर्भात स्थापन केलेल्या निवड समितीने केलेल्या शिफारशीनुसार राज्य शासनाने करावयाची आहे. त्यानुसार शासन निर्णय दि.०६.११.२०२० अन्वये मा. न्या. श्री. के. के. तातेड, उच्च न्यायालय, मुंबई यांच्या अध्यक्षतेखाली त्रिसदस्यीय निवड समिती गठीत करण्यात आली आहे. राज्य शासनाने दि.०२.०२.२०२१ रोजीच्या जाहिरातीव्दारे, राज्य आयोग व जिल्हा आयोगातील अध्यक्ष/सदस्य एकूण ३३ रिक्त पदे भरण्याच्या अनुषंगाने पात्र व इच्छुक उमेदवारांकडून अर्ज मागविलेले आहेत. विहित कालावधीत प्राप्त झालेल्या अर्जांच्या अनुषंगाने नियमानुसार पुढील कार्यवाही करण्यात येत आहे.

प्रबंधक, गट-ब (राजपत्रित), या संवर्गातील सरळसेवेने भरावयाच्या २० पदांसाठी महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाकडे दि.१५.०६.२०२० च्या पत्रान्वये मागणीपत्र सादर केले आहे. तसेच पदोन्नती कोट्यातील ७ रिक्त पदे भरण्याबाबतची कार्यवाही नियमानुसार करण्यात येत आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

अपंग एकात्म शिक्षण योजना (प्राथमिक स्तर) अंतर्गत १८३ विशेष

शिक्षकांचे समायोजन करण्याबाबत

(५७) * २३१८६ श्री.देवेंद्र फडणवीस (नागपूर दक्षिण पश्चिम), श्री.चंद्रकांत (दादा) पाटील (कोथरुड), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.सुभाष देशमुख (सोलापूर दक्षिण), श्री.राम कदम (घाटकोपर पश्चिम), श्री.अभिमन्यु पवार (औसा) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अपंग एकात्म शिक्षण योजना (प्राथमिक स्तर) अंतर्गत १८३ विशेष शिक्षकांचे समायोजन अद्यापही प्रलंबित आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, यासंदर्भात मा.शालेय शिक्षण मंत्री यांच्या अध्यक्षतेखाली दिनांक १० फेब्रुवारी, २०२० रोजी वा त्यासुमारास बैठक होऊन त्यामध्ये शिक्षण संचालक (प्राथमिक) यांचेकडून प्राप्त अहवालाच्या अनुषंगाने पुढील कार्यवाही शालेय शिक्षण विभागाने करावी, असा निर्णय घेण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, आजमितीस सुमारे ११ महिन्यांचा कालावधी उलटूनही शिक्षण संचालक स्तरावर या शिक्षकांसंबंधीच्या जिल्हा स्तरावरून प्राप्त माहितीमध्ये त्रुटी असल्यामुळे तसेच काही जिल्ह्यांकडून माहिती प्राप्त झाली नसल्यामुळे सादर प्रकरणी निर्णयाची अंमलबजावणी होऊ शकलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, शिक्षण संचालकांद्वारे जिल्हास्तरावरून तातडीने माहिती मागवून या १८३ विशेष शिक्षकांचे समायोजन करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. वर्षा गायकवाड : (१), (२) व (३) हे खरे आहे.

या शिक्षकांपैकी काही शिक्षकांच्या नियुक्तीबाबतची कागदपत्रे बनावट आढळल्याचे निदर्शनास आल्याने शिक्षण संचालक (प्राथमिक) स्तरावर कागदपत्राची पडताळणी करण्यात येत आहे.

(४) शिक्षण संचालक (प्राथमिक) यांनी सादर केलेल्या माहितीमध्ये काही जिल्ह्यांची माहिती अपूर्ण होती त्यामुळे त्यांना परिपूर्ण माहिती सादर करण्याबाबत कळविले आहे. अद्याप माहिती अप्राप्त आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

नांदेड जिल्ह्यात शिक्षण विभागातील रिक्त पदे व पायाभूत सुविधांबाबत

(५८) * २३४१० डॉ.तुषार राठोड (मुखेड) : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नांदेड जिल्ह्यातील शिक्षण विभागातील अधिकारी व कर्मचाऱ्यांची पदे मोठ्या प्रमाणात रिक्त असल्याचे माहे जानेवारी, २०२० मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,,

- (२) असल्यास, रिक्त पदांमुळे शिक्षण विभागात ६० टक्के जागेवर अतिरिक्त कार्यभार देण्यात आल्याने काम करण्यास अनेक ठिकाणी अडचणी निर्माण होत आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, जिल्ह्यातील बहुतांश शाळांमध्ये वीजदेयके भरण्याकरिता पैसे नसणे, इमारती मोडकळीस आलेल्या असणे तसेच विद्यार्थीनीना शौचालयाची व्यवस्था नसणे, आदी पायाभूत सुविधांचा अभाव असल्याचेही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. वर्षा गायकवाड : (१) हे खरे आहे.

(२) अंशतः खरे आहे, तथापि विद्यार्थ्यांचे कोणतेही शैक्षणिक नुकसान होऊ नये अथवा अडचणी निर्माण होऊ नये म्हणून रिक्त पदांचा कार्यभार प्रभारी अधिकाऱ्यांकडून पार पाडण्यात येत आहे.

(३) अंशतः खरे आहे. समग्र शिक्षा अभियान अंतर्गत जिल्हा परिषदेच्या सर्व शाळांना संयुक्त शाळा अनुदान दिले जाते. या मधून तसेच वेतनेतर अनुदानातून शाळांचे वीजबीलाची भरणा करण्यात येते. जिल्हा परिषद शाळांचे संरचनात्मक परिक्षण (Structural Audit) करण्यात आले असून, आवश्यकते नुसार व निधी उपलब्धतेनुसार इमारतीची दुरुस्ती व पायाभूत सुविधांची पूर्तता करण्यात येते.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुल (जि. चंद्रपूर) येथील श्री सोमनाथ देवस्थान परिसराचे सौंदर्यीकरण व विकास आराखडयाला मंजूरी मिळण्याबाबत

(५९) * २१२०५ श्री.सुधीर मुनगंटीवार (बल्लारपूर) : सन्माननीय पर्यटन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुल (जि. चंद्रपूर) तालुक्यातील श्री सोमनाथ देवस्थान परिसराचे सौंदर्यीकरण व विकास आराखडयाला मंजूरी मिळण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी पर्यटन मंत्री आणि व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळ, मुंबई यांना दिनांक २८ सप्टेंबर, २०२० रोजी वा त्या सुमारास लेखी निवेदन सादर केले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, याबाबत २५ लक्ष रुपयांचा प्रस्ताव प्रादेशिक पर्यटन विकास योजनेअंतर्गत मंजूरीसाठी सादर करण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, प्रादेशिक पर्यटन विकास योजनेच्या तरतूदीनुसार प्रस्तावाची छाननी पुर्ण झाली आहे काय व छाननीच्या अनुषंगाने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. आदित्य ठाकरे : (१) होय.

(२) होय.

(३) व (४) श्री सोमनाथ मंदिर देवस्थान परिसर, मारोडा, ता. मुल येथील सौंदर्यीकरण व विकासासाठी रु.२४.९९ लक्षचा प्रस्ताव पर्यटन संचालनालयाकडून दि.२/११/२०२० च्या पत्रान्वये प्राप्त झाला होता. सदर प्रस्तावाची छाननी/ तपासणी केली असता आढळलेल्या त्रुटींची पुर्तता करून फेर प्रस्ताव प्राप्त झाल्यानंतर सदर प्रस्तावावर प्रादेशिक पर्यटन विकास योजनेच्या निकषांनुसार कार्यवाही करण्याचे प्रस्तावित आहे.

विधान भवन :
मुंबई.

राजेन्द्र भागवत
सचिव,
महाराष्ट्र विधानसभा

मुद्रणपूर्व सर्व प्रक्रिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर
मुद्रण: शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई.